

1 unakrsnog ispitivanja, a za koje je zatraženo da se usvoje u spis. 12. novembra.
2 Odbrana Stanišića i Župljanina je poslala e-mail pravnom savetniku Sudskog veća
3 i podnela spisak dokumenata za koje će tražiti usvajanje. Napominjemo da to nije
4 učinjeno kroz zvanični podnesak, kao što je to bilo naloženo. Međutim, zbog
5 ekspeditivnosti, Sudsko veće je pregledalo ovaj spisak i sada ćemo Vam saopštiti
6 svoju odluku. Nekolicina dokumenata su već usvojeni u spis i nije ni potrebno da
7 ih razmatra ovo Sudsko veće. To su dokumenti sa spiska 65ter 180, 606, 609 i
8 1229.

9 Sudsko veće je pregledalo svedočenje Branka Đerića i argumente strana u
10 pogledu prihvatljivosti preostalih dokumenata Odbrane i odlučilo je da usvoji u
11 spis, kao dokaze za Odbranu Stanišića, sledeće dokumente: 1D00-0496, 1D00-0507,
12 1D00-0515, 1D00-0552, 1D00-0769, 1D00-3812, 1D00-4266 i brojeve sa spiska 65ter:
13 176, 194, 306, 932, 1285, 1350, 1398 i 3033.

14 Sudsko veće smatra da preostali dokumenti koje je podnela Odbrana
15 Stanišića ne zadovoljavaju nužne uslove za usvajanje, posredstvom Branka Đerića,
16 i neće biti usvojeni u ovom trenutku.

17 Sudsko veće odlučuje da se usvoje u spis, kao dokazni predmeti Odbrane
18 Župljanina, dokumenti 2D07-0049 i 65ter broj 2673.

19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Obraćam se obema stranama, danas ćemo
20 saslušati svedočenje veštaka, stručnjaka za krizne štabove. I, Sudsko veće se
21 pita da li bi bilo korisno da se od strana zatraži, pre nego što gospođa Hanson
22 bude uvedena u sudnicu, da daju kratak prikaz svojih argumenata o kriznim
23 štabovima, tako da mi možemo znati gde se strane saglašavaju oko uloge kriznih

24

25

26

27

28

29

30

1 štabova a gde postoji neslaganje. Jer, u tom slučaju ćemo imati jedno preciznije
2 unakrsno ispitivanje ovog veštaka.

3 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Mada će gospodin Dobbyn ispitivati
4 gospođu Hanson, moram da kažem, časni Sude, da ste nas zatekli. Evo, tražite to
5 od nas sada u 9.10h ujutru, i mislim da nismo spremni za to i mislim da ne bi
6 bilo ni korisno da Vam sada, ovako /nerazgovetno/ napamet, govorimo o tome.

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pa, ja pretpostavljam da Vi već imate
8 neke ključne elemente o kojim ćete ispitivati u vidu, da ste spremni za ovo.

9 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Pa, časni Sude, ako počnemo sada da
10 unapred govorimo o nečemu bez dovoljno razmišljanja, mislim da će onda na kraju
11 sve ispasti mnogo duže i raspršenije i difuznije. Mislim da, ukoliko to želite
12 da učinimo, onda je bolje da to učinimo nakon pauze, jer mislim, prosto, da to
13 nije baš najproduktivniji način, naime da to činimo sada, ovako odjednom.

14 [Sudije većaju]

15 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, mene malo iznenađuje
16 Vaš stav, no prihvatom to što ste mi rekli. Međutim, Sudsko veće i dalje smatra
17 da je korisno da traži od strana da iznesu kratak prikaz svojih osnovnih stavova
18 o ulozi kriznih štabova. Jer, kao što sam već rekao, to će Sudskom veću
19 omogućiti da utvrdi u kojim elementima se strane slažu a gde postoji neslaganje,
20 tako da bismo mogli da se na to usredsredimo u toku unakrsnog ispitivanja, a
21 takođe i kada mi budemo postavljali pitanja.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 No, ukoliko je to problem, predlažem onda da to učinite nakon prve
2 pauze. Dakle, sastanite se u toku pauze i vidite da li možete, samo u najkraćim
3 crtama, istaći koji su to tri do pet osnovnih elemenata oko kojih se slažete ili
4 ne slažete, kada je reč o kriznim štabovima.

5 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, no da li Vi to
6 nama sada sugerirate da treba da se sastanemo s Odbranom i da zajedno na tome
7 poradimo?

8 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pa, to prepuštamo Vama. Ja mislim da
9 bi to bilo korisno, no -

10 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Pa, časni Sude, ako to ne učinimo, kako
11 ćemo uopšte znati da li se slažemo ili ne. U ovom trenutku, mi ustvari i ne
12 znamo koji su to osnovni elementi oko kojih se ne slažemo, mada možemo da
13 pretpostavimo.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pa, razlog zašto to kažemo je što smo
15 mi pregledali pretpretresne podneske i nismo videli da su strane u njima jasno
16 iznele svoje stavove o ulozi kriznih štabova. I zbog toga sam želeo da, ustvari,
17 nam ovde date jedan kratak osvrt na to. No, hajde sada da uvedemo gospođu Hanson
18 i da onda, u toku pauze, vas zamolimo da se sastanete i da ukratko vidite da li
19 se i koji su to elementi oko kojih se slažete ili ne slažete. Hvala.

20 G. DOBBYN: [simultani prevod] -

21 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, oprostite, ali uz dužno
22 poštovanje, samo da kažem sledeće. Naravno, ima smisla da sednemo s kolegama iz
23 Tužilaštva i porazgovaramo o ovome, ali mislim da prosto nije realno očekivati

24

25

26

27

28

29

30

1 da mi to možemo učiniti u 20 minuta i da onda posle toga budemo spremni da
2 iznesemo te argumente pred Vama. To što je gospođa Korner s pravom rekla,
3 trebalo je da nam to već bude predočeno, da mi budemo spremni.

4 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da budem iskren, gospodine Zečević,
5 Sudsko veće je očekivalo od Vas da ćete Vi biti spremni za to.

6 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, uz dužno poštovanje, samo da
7 kažem da smo mi tražili više vremena za pripremu ovog predmeta, no na
8 insistiranje Sudskog veća to je skraćeno. Mi smo rekli da nismo spremni. Prema
9 tome, uz dužno poštovanje, ja odbijam tu tvrdnju da je trebalo da mi radimo više
10 nego što već smo uradili, da vrednije radimo, jer mi radimo 24 sata dnevno i
11 prosto nam je fizički nemoguće da se bavimo, odnosno da se pripremamo na način
12 kako je to trebalo da učinimo još u pre-sudskom postupku, u toj fazi. I prema
13 tome, i to je razlog zašto je Odbrana Stanišića tražila da se produži, da im se
14 dâ dodatno vreme, i mi smo... i ja sada mogu da garantujem da dâ smo to učinili,
15 da smo dobili mesta za duže, za pripremu, ovo celo suđenje bi trajalo pet meseci
16 kraće. No, sada se nalazimo tu gde smo, prema tome, takva je situacija.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] To je jako dobra izjava, to da se
18 sada nalazimo tu gde jesmo. Naravno, ja razumem ono što Vi hoćete da kažete.
19 Međutim, gospodine Zečević, Sudsko veće je učinilo sve što je bilo u njegovoj
20 moći da odloži svedočenje gospođe Hanson sve dok Vi ne budete imali dovoljno
21 vremena da se pripremite. I prema tome, mislim da stvarno je bilo dovoljno
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vremena da strane sednu zajedno, provedu par sati na tome, da razgovaraju o tome
2 oko čega se slažu, odnosno ne slažu. Mislim da to ne bi bio tako veliki posao za
3 strane.

4 Dakle, ne želim, na bilo koji način, da ovo shvatite kao da svaljujem
5 krivicu na bilo Vas ili gospodina Pantelića, ili gospođu Korner, što to niste
6 učinili. No, meni se čini da bi to bilo prirodno da ste učinili, naročito zbog
7 toga što, kao što sam već rekao, nijedna strana nije jasno, u svojim
8 predsudskim, odnosno predraspravnim podnescima, iznela o tome šta misle, odnosno
9 kakav je njihov stav o tome kakva je uloga kriznih štabova bila. No, kao što ste
10 rekli, sada smo tu gde smo, i prema tome, neka gospođa Hanson sada bude uvedena,
11 ako je moguće. U toku pauze, sastanite se s gospođom Korner. Ako je potrebno,
12 možemo malo produžiti pauzu, no mislim da ima puno smisla da se učini ovo što
13 Sudsko veće predlaže, jer na taj način ćemo mi bolje razumeti koji su stavovi
14 stran, i šta je to na što treba da se usredsredimo u svedočenju.

15 GĐA.. KORNER: [simultani prevod] Pa, časni Sude, Vi da ste nam rekli što
16 ste želeli, mogli smo mi to i juče učiniti popodne. Na primer, sestri zajedno.
17 Razumem šta nam kažete. Mislim, Vi znate da je bilo teškoća oko toga da se
18 saglasimo oko bilo čega, prema tome, takva je situacija. No, ubuduće, molimo Vas
19 da nas ipak obavestite na kraju prethodne sednice šta očekujete da učinimo za

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 narednu sednicu.

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Raumem Vaš stav, ali opet moram da
3 kažem, naročito kada je reč o stručnim svedocima, o veštacima, mislim da bi
4 imalo puno smisla da se obe strane sastanu i da to uvek bude praksa, dakle
5 okrenuti telefon par dana ranije i dogovoriti se, videti šta je to oko čega se
6 možete saglasiti, odnosno pretresti činjenice, videti koja su sporna mesta,
7 odnosno sporne tačke. A, ako do sada već nismo stavili jasno do znanja da su to
8 naša očekivanja, možda je sada onda pravi trenutak. I da kažem da za preostale
9 veštake Sudsko veće očekuje da strane budu spremne da iznesu svoje stavove pre
10 nego što počne, odnosno pre nego što taj svedok uđe u sudnicu. Imamo i svedoka
11 Christiana Nielsena sledeće nedelje i još nekoliko veštaka nešto kasnije, a
12 takođe biće i veštaka kada počne izvođenje dokaza Odbrane, i mi ćemo i tada
13 očekivati da strane mogu da rezimiraju, da ukratko daju svoje stavove, pre nego
14 što taj veštak počne da svedoči, o glavnim elementima.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, prije nego što svjedokinja uđe
16 u sudnicu, htio bih pojasniti. Naime, mi smo tražili dopuštenje da provedemo dva
17 sata sa svjedokinjom, pa bih htio samo provjeriti.

18 Naime, htio sam provjeriti kada je ona trebala biti pozvana prvi put. To
19 je bilo, čini mi se, još prije dva mjeseca, i tada se razgovaralo s gospođom
20 Hanson, i to više od dva sata. Naravno, htio bih biti siguran i to sve obaviti u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 roku od sat i po, no htio bih zatražiti možda još ekstra pola sata, samo kako
2 bih bio siguran.

3 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Dobbyn, tražite li Vi
4 dodatnih pola sata, dakle osim ona dva sata koja ste tražili ranije?

5 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Mi smo tražili ukupno dva
6 sata. Dakle, ekstra pola sata na onih sat i po.

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] To se odobrava.

8 [Svedok je ušao u sudnicu]

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dobro jutro, gospođo. Molim Vas,
10 pročitajte svečanu izjavu.

11 GĐA.. SVEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti
12 istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam. Možete sjesti.

14 GĐA. SVEDOK: DOROTHEA HANSON

15 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Hanson, Vi ste ovamo pozvani
16 kao svjedok-vještak na ovo suđenje i to vještak Tužiteljstva, tako bih trebao
17 još dodati. Vijeće je tužitelju odobrilo ukupno dva sata za proučavanje Vašega
18 izvještaja vještaka koje ga smo pročitali i prihvatili kao izvještaj vještaka.
19 Nakon toga će Obrana, odnosno dva tima Obrane... ukupno su, naime, zatražili šest
20 sati za unakrsno ispitivanje.

21 Vi ste već svjedočili na nekoliko suđenja, tako da pravila igre znate.
22 Ne moram vam davati daljnje upute s tim u vezi. No, prije nego što nastavimo,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 molim Vas, kažite nam, za zapisnik; ime, prezime, datum rođenja i sadašnje
2 zanimanje.

3 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Dorothea Curtis Hanson. Rođena sam
4 10.08.1962. Ja sam analitičar u Tužiteljstvu Međunarodnog suda za bivšu
5 Jugoslaviju.

6 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala. Sada ću dati riječ gospodinu
7 Dobbynu. Izvolite.

8 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oprostite što prekidam, časni Sude, ali,
9 kako sam ja shvatio, Vi ste kazali da je Vijeće pročitalo i prihvatilo izvještaj
10 kako izvještaj vještaka. Ja sam mislio da je odluka bila da će Vijeće donijeti
11 odluku o prihvaćanju izvještaja vještaka kada se završi unakrsno ispitivanje
12 svjedokinje.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, ja sam kazao da
14 smo prihvatili izvještaj kao izvještaj vještaka. A, sad pitanje usvajanja u spis
15 je nešto drugo.

16 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dakle, mi nismo usvojili izvještaj u
18 spis, ali smo prihvatili njezin izvještaj i to njezin status kao vještaka. Prema
19 tome, prije nego što počne svjedočiti, ona zna, i Vi znate, da svjedoči u
20 svojstvu svjedoka-vještaka, dakle stručnoga svjedoka na osnovi kvalifikacija,
21 odnosno na osnovi svega što proizlazi iz te kvalifikacije.

22 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

23 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Oprostite, molim Vas, časni Sude.
24 Gospodin Zečević me je podsjetio da je to bila Vaša odluka. Jer, ja sam htjela
25 nešto spomenuti, zato što postoji isti problem kao i kod svjedoka po pravilu
26 92ter. Naime, ako se izvještaj ne prihvati kao dokazni predmet, i ako treba

27

28

29

30

1 čekati do kraja unakrsnog ispitivanja, onda ne znamo, iz glavnog ispitivanja,
2 kroz sve što moramo proći, što sve moramo učiniti. I, to je problem.

3 [Sudije većaju]

4 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Mi ćemo izvještaj vještaka obilježiti
5 za identifikaciju, pa ćemo onda kasnije donijeti konačnu odluku, kada se završi
6 iskaz gospođe Hanson.

7 Ispituje g. Dobbyn:

8 P: Dobar dan, gospođu Hanson.

9 O: Dobar dan.

10 P: Prije nego što počnemo, molim Vas, kada budete odgovarali na moja
11 pitanja, govorite polako i napravite malu pauzu između pitanja i odgovora, tako
12 da se prevede sve ono što mi govorimo. Prvo, nemam namjeru ići detaljno kroz Vaš
13 životopis, ali htio bih samo kratko pogledati nešto od Vašega posla.

14 Vi ste, dakle, od 1999. zaposleni kao analitičar na ovome Sudu?

15 O: Da.

16 P: 2005. svjedočili ste kao vještak u predmetu *Krajišnik*?

17 O: Da.

18 P: Jeste li Vi, također, nešto ranije ove godine, svjedočili kao vještak
19 na Sudu u Bosni i Hercegovini, u predmetu *Kličković*?

20 O: Da.

21 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ja bih pokazao 65ter dokument 10019. I

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tako bih zamolio sudsku poslužiteljicu da nam pomogne. Ja sam za gospođu Hanson
2 pripremio jedan registrator s dokumentima.

3 P: U njemu se nalazi jedan primjerak Vašega izvještaja, kao i dokumenti
4 koje ćemo Vam pokazivati i kojima ćemo se služiti prilikom Vašega iskaza.

5 Gospođu Hanson, na monitoru pred Vama, a i u registratoru, se nalazi
6 dokument. Kažite, da li je to primjerak Vašega izvještaja?

7 O: Da. /kako je prevedeno/

8 P: Također, kada ste radili taj izvještaj, kojim ste se izvorima
9 služili?

10 O: Ja sam se služila dokumentima koji se nalaze u posjedu Tužiteljstva
11 Međunarodnoga suda, dokumentima kriznih štabova, općinskih kriznih štabova
12 samih, kao i dokumentima drugih državnih organa, institucija i pojedinaca
13 bosanskih Srba; primjerice, zapisnicima sa Skupštine, zapisnicima sjednica
14 Vlade, nekim dokumentima iz tadašnjega vremena - naime, radi se o otvorenim
15 dokumentima. Ali, uglavnom se radilo o dokumentima koje su sačinili krizni
16 štabovi.

17 P: Jeste li radili na izvornim dokumentima na B/H/S-u?

18 O: Da. Skoro isključivo na njima.

19 P: Da li Vi razumijete, da li govorite B/H/S?

20 O: Da.

21 P: A, znate li ćirilicu?

22 O: Da.

23 P: Znamo da imate nekoliko ispravaka, koje biste htjeli dati na ovaj
24 dokument.

25 G. DOBBYN: [simultani prevod] Pogledajte, molim Vas, stranicu 28 na
26
27
28
29
30

1 engleskom jeziku.

2 P: Koliko ja znam, B/H/S verzija je u redu.

3 O: Da. Ja se ispričavam zbog toga. Ima... u jednom trenutku se govorilo o
4 "varijantama A i B", i one su zamijenjene punim nazivom dokumenta, a to ne bi
5 trebalo biti u citatu Radovana Karadžića -

6 P: Samo trenutak, molim Vas, ja bih htio da se to pokaže na ekranu. Radi
7 se o točki 63?

8 O: Da, zadnji redak. Tu piše: "Sjetit ćete se," i, zatim piše:
9 "Instrukcije za organizaciju i aktivnosti organa srpskoga naroda," zatim, na
10 drugoj stranici: "U vanrednim okolnostima." To je zapravo cjelokupni naziv,
11 naslov "Varijante A i B", a izvorno se kaže: "Varijanta A i B." Ja sam točan
12 citat navela ranije u izvještaju, pa se ispričavam zato što sam tu napravila
13 grešku. Točna verzija toga se nalazi na 10. stranici, u paragrafu 20. Dakle, tu
14 bi jednostavno trebalo pisati "Varijanta A i varijanta B".

15 PREVODILAC: Mikrofon molimo za tužitelja.

16 G. DOBBYN: /prevod engleskog transkripta: "Ako bi mogli preći sada na
17 stranu 36 u engleskoj verziji, i stranu 38 na verziji u B/H/S-u"/.

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja se ispričavam zato što prekidam. Ali,
19 časni Sude, imamo problema s elektronskom sudnicom, naime s monitorom, zato što
20 ne možemo pratiti, a ni naš klijent nije u mogućnosti pratiti dokument, tako da,
21 molim Vas, bilo bi dobro da se to popravi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Upravo su nam kazali da tehničar
2 dolazi u sudnicu.

3 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, možda bismo mogli staviti
4 primjerak, kojega svjedokinja ima, na grafoskop.

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da, ali problem je što baš mi ne
6 možemo čitati dokument na B/H/S-u, tako da ako pokažemo dokument na engleskom,
7 onda optuženi neće moći čitati dokument. Ako stavimo na grafoskop dokument na
8 B/H/S-u, onda ga mi nećemo razumjeti, ali -

9 G. DOBBYN: [simultani prevod] Da, svakako, časni Sude. Onda bi bilo
10 najbolje pričekati, pa da vidimo mogu li tehničari ovo riješiti. A, imamo mi
11 nekoliko dokumenata koje ćemo morati obraditi.

12 G. DOBBYN: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

13 P: Dakle, gospođo Hanson, ispričavamo se zbog ovog odlaganja. Mi se sada
14 bavimo točkom 80 Vašega izvještaja. Tu ste rekli da imate nekih ispravaka?

15 O: Da. Ja sam pogriješila kada sam rekla da je policija financirana od
16 Općine. Ja sam mislila kazati materijalnu podršku da je imala, da je dobivala
17 opremu od Općine, ali ne to da su općinske vlasti bile jedini izvor financija
18 policije. Dakle, "materijalna podrška" bi trebalo pisati..

19 P: Uz ove dvije izmjene, koje ste sada kazali, možete li nam kazati-

20 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ja bih Vas zamolio da izvještaj bude
21 obilježen za identifikaciju.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Molim da se tako i učini.

2 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, dokazni predmet P434,

3 obilježen za identifikaciju.

4 PREVODILAC: Mikrofon, molimo.

5 G. DOBBYN: [simultani prevod]

6 P: Kažite nam, molim Vas, da li je Vaše područje - /nedostaje simultani

7 prevod/

8 O: Ne.

9 P: Dakle, ograničen je samo na krizne štabove bosanskih Srba?

10 O: Kao specijalizirano područje, da.

11 P: Hvala. Nekoliko pitanja o porijeklu kriznih štabova. Možete li nam

12 kazati, gospođo Hanson, jesu li krizni štabovi bosanskih Srba, koji su

13 funkcionirali od 1991., bili nešto novo, neka novina, ili je to postojalo od

14 prije?

15 O: Pa, postoji pravni presedan, možda i dva, u obliku kolektivnog

16 Predsjedništva općine. Naime, Ustav Bosne i Hercegovine predviđao je da ukoliko

17 Skupština općine ne može se sastati, da će onda postojati kolektivno

18 Predsjedništvo. Također je postojala i još jedna ideja, iz komunističkoga doba.

19 Naime, postojali su Odbori za općenarodnu obranu. To su bile zapravo malo veće

20 grupe koje su obuhvaćale sve općinske vođe, uključujući stranačko vodstvo,

21 vojsku i policiju. To je trebalo omogućiti izvođenje neke vrste obrane, čak

22 ukoliko se izgubi komunikacija sa središnjim organima. To je bilo naslijeđe

23 partijskoga sustava.

24 Ja nigdje u zakonodavnim dokumentima nisam vidjela izraz "krizni štab".

25 Ali, znam da su ljudi govorili još i ranije da je taj izraz bio poznat. Ja ni

26

27

28

29

30

1 ne tvrdim da je izraz izmišljen. Krizni štabovi su mogli biti jedna vrsta *ad hoc*
2 manje grupe, koja bi se bavila kriznim situacijama, ali legislativni izvor vidim
3 u kolektivnim Predsjedništvima općina i Općenarodnoj obrani, to jest Odborima za
4 općenarodnu obranu.

5 P: Objasnite, molim Vas, sucima, kako su formirani krizni štabovi SDS-a.

6 O: Oni su osnovani na osnovi instrukcija od 19.12.; to su naime one
7 upute koje se nazivaju "A i B".

8 P: Temeljem tih instrukcija, kakva je bila uloga kriznih štabova?

9 O: Uloga kriznoga štaba bila je organizirati obranu interesa srpskoga
10 naroda. Oni su zapravo trebali biti jedna vrsta vlade u sjeni, koja poduzima
11 pripreme za uspostavu srpskih općinskih vlasti.

12 P: Da li je postojao neki konkretan cilj kojega su ti krizni štabovi
13 imali?

14 O: Osnivanje srpskih općina i općinskih organa. Dakle, trebali su biti
15 organi vlasti u srpskim općinama.

16 G. DOBBYN: [simultani prevod] Pogledajmo sada dokazni predmet P69.

17 P: Gospođu Hanson, ovo je dokument koji je već u spisu. To je jedan
18 primjerak uputa, odnosno instrukcije koje se nazivaju "varijantom A i B". To se
19 nalazi pod prvim razdjelnikom u Vašem registratoru. Hvala. Dakle, gospođu
20 Hanson, vidimo da je to uputstvo Glavnoga odbora SDS-a. Ja imam kopiju broj 93;
21 naslov je: "Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni
22 i Hercegovini u vanrednim okolnostima."

23 Gospođu Hanson, kažite nam, ova kopija je broj 93; možete li nam kazati
24 koliko je općina bilo u BiH prije rata?

25

26

27

28

29

30

1 O: Mislim da ih je bilo oko 107. Između 100 i 110.

2 P: Koji je najviši broj kopija ovoga Uputstva koji su pronađeni?

3 O: 104.

4 P: Da li Vi zaključujete nešto, na osnovi kopija toga Uputstva, i što?

5 O: Različiti brojevi su pronađeni po različitim općinama. Ja iz toga

6 zaključujem da je obilježena jedna kopija po općini.

7 G. DOBBYN: [simultani prevod] Pogledajmo sada, molim Vas, drugu

8 stranicu, i na engleskom, i na B/H/S-u, ovoga dokumenta.

9 P: Konkretno me zanima točka 4, gospođu Hanson, pri dnu stranice.

10 O: Točka?

11 P: 4.

12 O: O, oprostite. Dakle, -

13 P: Oprostite, gospođu Hanson, samo malo, da vidimo je li dokument na

14 ekranu.

15 O: Engleski se ne podudara s B/H/S-om. Nije to isto, na lijevoj i desnoj

16 strani ekrana. Na B/H/S-u piše:

17 "Sazvati i proglasiti Skupštinu srpskog naroda u općini koju sačinjavaju

18 odbornici iz reda srpskog naroda u srpskoj Skupštini općine." Biste li htjeli -

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. DOBBYN: [simultani prevod] Još uvijek čekamo drugu stranicu engleskog
2 teksta.

3 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] To je treća stranica samoga dokumenta -

4 G. DOBBYN: [simultani prevod] A sad imamo.

5 P: Dakle, ovako. Točka 4 glasi:

6 "Radi obezbjeđenja jedinstvenog i blagovremenog sprovođenja, utvrđivanje
7 zadataka, mjera i drugih aktivnosti, vrši se po 'varijantama A i B', i to u dva
8 stepena."

9 O: Da. "Varijanta A" je za one općine u kojima Srbi predstavljaju
10 većinu, a "varijanta B" je općina u kojima su Srbi manjina. A, dvije faze,
11 odnosno dva stupnja; prvi su inicijalne pripreme, a drugi je samo preuzimanje
12 vlasti.

13 P: Piše li u Uputstvu išta o sastavu kriznih štabova?

14 O: Da. Oni navode sastav. Predsjednik kriznog štaba... zapravo, sastav je
15 nešto drugačiji kod "varijante A" i "varijante B", ali svrha je, manje-više,
16 ista. Naime, općinske vođe, vodeći Srbi u općinskim vlastima, trebaju biti
17 članovima kriznoga štaba. Predsjednik Skupštine općine, ili predsjednik
18 općinskog odbora SDS-a u slučaju "varijante B", bi trebao biti komandant kriznog
19 štaba. Tu se nalaze i načelnik ili pak zapovjednik stanice policije, ili
20 kandidat SDS-a za tu funkciju. Članovi Glavnog odbora SDS-a, delegati u Narodnoj

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 skupštini SDS-a, svi oni koji obavljaju određene funkcije u općini; načelnik
2 Općinskog štaba teritorijalne obrane, sekretar Općinskoga sekretarijata za
3 narodnu obranu.

4 P: I, samo da nam sve bude jasno, gospođo Hanson, da li je bilo
5 predviđeno da i policija bude zastupljena u kriznome štabu, temeljem "varijanti
6 A i B"?

7 O: Da.

8 P: Ja bih sada htio se maknuti od tog samog Uputstva i htio bih
9 pogledati kako su Općinski odbori djelovali po tim uputama. Kažite nam što je
10 pokazalo Vaše ispitivanje materijala u vezi s time kako je taj dokument
11 razdijeljen i kome?

12 O: Ja raspoložem dokazima da je dokument razdijeljen 20.12., ili tu
13 negdje, te da su ga primili Općinski odbori ili pak predsjednici Općina, te da
14 su ga proveli u djelo. Postoji puno situacija gdje je SDS, zadnjih dana
15 decembra, zaprimio i proveo ove upute.

16 G. DOBBYN: [simultani prevod] Pogledajmo, molim Vas, jedan primjer za
17 to. Pokažite nam, molim Vas, 65ter dokument 398...

18 P: ...koji se inače nalazi pod Razdjelnikom 2 Vašega registratora, gospođo
19 Hanson. Taj dokument je skraćeni zapisnik sa sjednice Skupštine općine Prijedor,
20 od 27.12.1991., što ćemo vidjeti upravo na ekranu.

21 Pogledajmo, molim Vas, točku 1. Oprostite, pri dnu stranice je to na
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 engleskom. Piše ovako:

2 "Kraće uvodne napomene dao je predsjednik SO SDS Prijedor S. /u
3 engleskom transkriptu: 'Simo Mišković'/. Potom je predsjednik Mišković pročitao
4 uputstvo koje je dostavljeno OO SDS Prijedor od strane Skupštine srpskog naroda
5 BiH."

6 G. DOBBYN: [simultani prevod] Pogledajmo sada što piše na sljedećoj
7 stranici na engleskom jeziku, a na B/H/S-u ćemo ostati na istoj strani.

8 P: "Budući da je imalo dvije varijante, pročitana je samo varijanta 2,
9 koja se odnosi na općinu Prijedor. Nakon čitanja svih točaka "varijante A i B",
10 Mišković je iznio što je do sada, u vezi navedenog uputstva, urađeno." /kako je
11 prevedeno/.

12 Gospođo Hanson, nakon što sam Vam pročitao ovaj dio teksta, imate li
13 kakav komentar u vezi s relevantnošću za provedbu?

14 O: Kako stvari stoje, izgleda da je Mišković dobio jednu kopiju
15 "varijante A i B", te da je provodi u općini. Kako je zabilježeno u ovome
16 zapisniku, oni su izgleda zamijenili "varijante A i B", stupnjeve 1 i 2, ali
17 zapravo se radi o poduzetim koracima uključujući i formiranje kriznog štaba, što
18 mi sasvim jasno govori da se radi o pitanju dokumenata "A" i "B".

19 P: Ostaćemo na prvoj stranici na B/H/S-u, a ono što je na engleskom
20 nalazi se na drugoj stranici. Još jedan dio ima koji je zanimljiv. To je pri dnu
21 stranice na engleskom, a isto tako i na B/H/S-u. Piše ovako:

22 "Iznijeti smisao i funkciju formiranja Srpskog kriznog štaba i štabova
23 na području općine. Donesena je odluka o uvođenju stalnog dežurstva u prostorije

24

25

26

27

28

29

30

1 SDS, što po meni je sačinjeno 27.12. - Prijedor 2; 28.12., i tako dalje.
2 /kako je prevedeno/"

3 Dakle, tu se govori o formiranju Kriznog štaba u Prijedoru i o
4 dežurstvima.

5 Da li je to u skladu sa uputstvom od 19.12.?

6 O: Da.

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Dobbyn, prevodioci mole da
8 spustite, odnosno da stavite svoje slušalice, kako bi mogli da Vam skrenu pažnju
9 kada prebrzo govorite.

10 G. DOBBYN: [simultani prevod] Da, časni Sude. Upravo me je na to
11 upozorio i moj referent za predmet. Nastojaću da tako se ponašam.

12 Ako sada možemo da pogledamo treću stranicu engleske verzije?

13 P: Kao što vidite, u vrhu stranice, gospođo Hanson, tu se govori o
14 sastavu Kriznog štaba /?Prijedor/. Kako je taj štab trebao da izgleda, prema
15 Uputstvu od 19. decembra?

16 O: Pa, on je u skladu s Uputstvom od 19. decembra.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji u spis.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

19 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, to će biti dokazni predmet
20 P435.

21 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo dokument 65ter
22 3430.

23 P: To je pod brojem 3 u Vašem registratoru.

24 O: Na mom ekranu se nalazi jedan mali prozor koji blokira deo dokumenta.

25

26

27

28

29

30

1 P: Ovaj dokument, gospođo Hanson, nosi naslov: "Odluke SDS-a sa sastanka
2 Skupštinskog odbora Zvornik održanog 21. decembra 1991. godine /kako je
3 prevedeno/."

4 O: Da, imam original pred sobom. Mogu pregledati to u toku pauze.

5 P: Gospođo Hanson, da li vidite bilo kakav odnos između ovog dokumenta i
6 Uputstva od 19. decembra?

7 O: Da, itekako. Vidim da je datum na ovom dokumentu 22. decembar, nedugo
8 nakon što je distribuiran dokument "A" i "B". Prva tačka, ovo "dežurstvo 24 sata
9 dnevno", se podudara s Uputstvom. Zatim, izabran je Krizni štab, i to predsednik
10 Opštine... Odnosno, izvinjavam se, ne mogu u ovom momentu da potvrdim da je Grujić
11 to bio. On je komandant. Zatim, imamo drugo lice, druga osoba je osoba koja je u
12 Skupštini bosanskih Srba. Koordinator sa SDA, i to podudara se s Uputstvom "A" i
13 "B". Zatim, pod tačkom 5 se poziva Skupština opštine da... odnosno govori se o
14 Skupštini opštine, i to je takođe deo Uputstva "A" i "B". /kako je prevedeno/

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se usvoji dokument u spis.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

17 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet P436.

18 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim sada dokument 65ter 3431.

19 P: To je pod brojem 4, gospođo Hanson, u Vašem registratoru. Radi se o
20 odluci o formiranju Srpske opštine Zvornik; datum je 27. decembar 1991.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 godine. Da li možete, pre svega, da pogledate preambulu ovde, uvod. To je u vrhu
2 desne stranice engleskog? Da li možete da nam kažete ima li tu bilo čega
3 značajnog?

4 O: Da. U preambuli se kaže, izričito pominje se "varijanta A i B". Kaže
5 se:

6 "Ova odluka se donosi na osnovu člana 4 Uputstva o organizaciji i
7 delovanju srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim uslovima /u engleskom
8 transkriptu: 'od 19. decembra 1991.'/"

9 Tako da ne samo da su oni to primili, već oni to i sprovode u delo, i tô
10 navode tu kao pravni osnov za svoje korake koje preduzimaju.

11 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji u spis.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

13 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet, časni
14 Sude, P437.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] I, na kraju, kada je reč o ovoj temi,
16 molim Vas da pogledamo dokument 65ter 96 /u engleskom transkriptu: "1496"/.

17 P: To je pod brojem 5, gospođo Hanson, u Vašem registratoru. Ovo je
18 transkript 350. /u engleskom transkriptu: "50."/ sednice Skupštine Republike
19 Srpske, održane 15. aprila /u engleskom transkriptu: "15.-16. aprila"/ 1995.
20 godine, do 19 aprila 1995. /kako je prevedeno/. Samo da sačekamo da se to pojavi
21 na monitorima.

22 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim Vas, da sada pogledamo 306 stranicu
23 engleske verzije, a to je stranica 278 u B/H/S-u. Hvala.

24 P: Hteo bih posebno da porazgovaramo o rečima koje se ovde koriste. To
25 je otprilike na pola stranice u engleskom, a trećina stranice u B/H/S-u. I, kaže
26 se:

27 "U trenutku kada je počeo rat, mi smo imali u opštinama, gde smo većina,

28

29

30

1 vlast opštinsku, čvrsto je držali, sve kontrolisali u opštinama. Gde smo
2 bili manjina, formiranu tajnu vlast, Opštinski odbor, Opštinsku skupštinu,
3 predsednike Izvršnog odbora. To su bile, sećate se, 'A ili B varijanta'." /kako
4 je prevedeno/

5 Gospođo Hanson, recite ko to govori?

6 O: Radovan Karadžić.

7 P: A, možete li objasniti značaj ovih reči, ovom Sudskom veću?

8 O: U Skupštini su oni, u ovom trenutku, raspravljali o vojsci... ovo je
9 1995. godina. I osvrće se na početak rata, i priseća se, odnosno podseća
10 poslanike na "varijantu", na taj dokument, i podseća ih na "A" i "B", i kako su
11 tada uspeali da formiraju tu tajnu vlast.

12 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, molim da se ovaj dokument
13 usvoji u spis.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

15 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, to je dokazni predmet
16 P438.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod]

18 P: Sada bih hteo da pređemo na deo Vašeg izveštaja, gospođo, koji
19 počinje od 12. stranice. Govori se o sednici Skupštinske Vlade, odnosno o
20 formiranju. Dokument je od januara do aprila 1992. godine /kako je prevedeno/.

21 U vreme kada su formirani, da li su krizni štabovi SDS-a bili javni
22 organi? U smislu da je javnost znala da oni postoje?

23 O: Ne. To su bili tajni organi SDS-a.

24 P: A Vi, u svom izveštaju, opisujete evoluciju i izmenu karaktera
25
26
27
28
29
30

1 kriznih štabova od januara do aprila 1992. godine. Možete li nam kratko reći šta
2 se događalo u tom periodu?

3 O: U to vreme, SDS je na najvišem nivou formirao državne organe, kojim
4 je stranku, odnosno organe stranke pretvorio u organe države bosanskih Srba. I
5 tada su preduzete konkretne mere na republičkom nivou, a isto tako vidimo da se
6 to dešavalo i na nivou kriznih štabova, do kraja tog perioda, dakle do aprila
7 1992. godine; oni više nisu tajni organi, već su javni organi koji se
8 proglašavaju za opštinske vlasti.

9 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo 65ter 920.

10 P: To je pod brojem 6 u Vašem registratoru.

11 G. DOBBYN: [simultani prevod] Možemo li da vidimo 22. stranicu engleske,
12 a 39 u B/H/S-u? Hvala.

13 P: Ovo je jedan relativno dugi citat. To je otprilike na polovini strane
14 u engleskom. Pročitaću to, nastojaću da ne bude prebrzo. To je veći deo stranice
15 na B/H/S-u. Počinje sledeće /kako je prevedeno/:

16 "To će biti uskoro. Mi možemo činiti sve što želimo. Ima razloga za to,
17 jer to se može dogoditi u tri dana. Tako se previđa, ali vam ne mogu sada reći.
18 U tom trenutku, srpske opštine, kako stare, tako i novoosnovane, će doslovno
19 preuzeti kontrolu nad čitavom teritorijom opštine." Nastavlja dalje, i kaže:

20 "Tada, u tom trenutku, za sledeća tri-četiri dana, biće jedinstvena
21 metodologija gde ćete moći to primeniti u opštinama koje predstavljate, i kako i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 šta sve treba učiniti; kako izdvojiti milicijski sastav, kako uzeti sredstva
2 koja pripadaju srpskom narodu, i kako uspostaviti komandu. Milicija tu mora da
3 bude pod komandom civilne vlasti, da je sluša - tu nema spora. Tako mora biti.
4 Mislim da ćemo to danas čuti, na Klubu poslanika, kao uputstvo."

5 Gospođo Hanson, recite nam, ko tu govori i šta je značaj ovog odlomka?

6 O: To je Radovan Karadžić. On govori. A, značaj je u tome što krajem
7 marta, već na sednicama Skupština, vidimo da postoji nastojanje da se preuzme
8 kontrola na terenu. Neke od opština ili njihovi predstavnici kažu da su više
9 nego spremni, samo izdajte naređenje. A Karadžić ovde kaže: instrukcije ćete
10 dobiti. One će biti iste za sve, ali to će biti tajno - ne ovde. Dakle, u okviru
11 Poslaničkog kluba, a ne sednici Skupštine. mi ćemo preuzeti opštine, formirati
12 svoju policiju. Dakle, oni se pripremaju za konačno preuzimanje vlasti. I, kao
13 što sam rekla, neke opštine su veoma spremne i nestrpljiv, i mole da se da taj
14 signal za preuzimanje vlasti. A, u nekim drugim, izgleda još nisu sve pripreme
15 gotove, no čekaju da ta reč dođe s najvišeg mest; i, Karadžić je taj koji će im
16 dati to uputstvo.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se usvoji ovaj dokument u spis.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

19 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet P439.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. DOBBYN: [simultani prevod]

2 P: Molim Vas da sada pogledamo dokument pod brojem 7 u Vašem
3 regulatoru.

4 G. DOBBYN: [simultani prevod] A, to je 65ter 2744 u elektronskoj
5 sudnici.

6 P: Ovo je saopštenje za štampu Saveta za državnu bezbednost od 4. aprila
7 1992. godine.

8 Gospođo Hanson, možete li da objasnite, molim Vas, šta je značaj ovog
9 saopštenja za javnost?

10 O: Kao što vidite, to je saopštenje Saveta za nacionalnu bezbednost i
11 izdaje ga Karadžić kao predsednik tog Saveta, ne kao predsednik SDS-a, što i ja
12 tumačim kao deo tog obrasca, dakle prelaska s partijskih organa i pretvaranje u
13 državne organe. I, onda, zapravo tu se govori o aktiviranju kriznih štabova, u
14 poslednjem pasusu.

15 P: Izvinite, moram da Vas prekinem na trenutak. Da pogledamo drugu
16 stranicu u engleskom. Mislim da je taj deo, o kome Vi govorite, poslednji
17 paragraf u engleskoj verziji; je li tako, gospođo Hanson?

18 O: Da.

19 P: Izvinite što Vas prekidam. Nastavite, o čemu se govori u tom
20 poslednjem pasusu?

21 O: "Krizni štab /nerazgovetno/ u tim područjima, treba da se aktiviraju.
22 I teritorijalna odbrana, i civilna zaštita treba da se aktiviraju, pre svega,
23 zarad očuvanja reda, mira i sigurnosti građana svih nacionalnosti."

24 Dakle, iako smo videli da je Karadžić, u decembru 1991., kao predsednik
25 SDS-a naložio da se formiraju krizni štabovi, sada, na periodu 1992. godine
26 /kako je prevedeno/, on poziva na aktiviranje tih organa u opštinama, kao

27

28

29

30

1 predsednik Saveta za nacionalnu bezbednost.

2 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji u spis.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

4 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokument P440.

5 G. DOBBYN: [simultani prevod]

6 P: Sada bih hteo da postavim nekoliko pitanja o dokumentu koji je poznat
7 pod nazivom "Uputstvo od 26. aprila", gospođu Hanson. Kada su krizni štabovi
8 postali javni, opštepoznata činjenica, da li su oni dobijali neko uputstvo od
9 republičke vlasti, o tome na koji način treba da rade?

10 O: Da. Savet za nacionalnu bezbednost je primio izveštaj o radu kriznih
11 štabova, govorio o potrebama da se izda uputstvo, i 26. aprila, Branko Đerić,
12 kao predsednik Vlade, izdaje izvode iz Instrukcija za rad kriznih štabova
13 srpskog naroda u opštinama.

14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da pogledamo dokazni predmet P70; on
15 je obeležen za potrebe identifikacije.

16 P: To je pod brojem 8, gospođu Hanson, u Vašem registratoru. Da li je to
17 dokument o kome govorite?

18 O: Da.

19 P: Videćete da tu stoji, u naslovu, da su to: "Izvod iz Uputstva za rad
20 kriznih štabova srpskog naroda u opštinama." I, samo da sačekamo da se pojavi
21 verzija na engleskom jeziku. Hteo bih da sada pogledamo nekolicinu ovih
22 konkretnih uputstava. Ako pogledamo tačku 1 - to je na prvoj stranici u

23

24

25

26

27

28

29

30

1 engleskoj i B/H/S verziji - kaže se:

2 "Krizni štab, u ratnim uslovima, preuzima sve prerogative i funkcije
3 Skupština opština kad one nisu u mogućnosti da se sastanu."

4 Objasnite šta to znači?

5 O: To znači da su krizni štabovi najviši organ vlasti u opštini. Oni,
6 dakle, treba da zamene Skupštinu, kao jedno manje kolektivno telo.

7 P: Ako pogledamo tačku 2., tu se govori o sastavu kriznih štabova. Da li
8 je to u skladu s Uputstvom od 19. decembra 1991.?

9 O: Jeste. Ovde se iznosi nešto detaljnije uputstvo za neko od konkretnih
10 opštinskih poslova, poput nabavke hrane, ratnih zločina i slično, međutim to
11 zapravo odgovara i poklapa se s onim zadacima koji su izneseni u onom Uputstvu.
12 Dakle, ne samo sastav ovih kriznih štabova, već i njihovi zadaci i poslovi.

13 P: A, da li tu tom sastavu, takođe, treba da bude i predstavnik
14 policije?

15 O: Da.

16 P: Ako pogledamo tačku 3, tu se kaže:

17 "Krizni štab koordinira funkcije vlasti radi odbrane teritorija,
18 bezbednosti stanovništva i imovine, uspostavljanja vlasti i organizacije svih
19 drugih tokova života i rada. Svojom koordinacijom, krizni štab stvara uslove

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 opštinskom odboru da može vršiti legalnu izvršnu vlast, i upravljati privredom i
2 ostalim životnim tokovima."

3 Možete li, molim Vas, da komentarišete značaj ovog paragrafa?

4 O: Tu se vidi da krizni štab dobija prilično široka ovlašćenja
5 koordiniranja raznih vlasti. Dakle, to je koordinaciono telo koje je odgovorno
6 za obezbeđivanje funkcionisanja opštine, uključujući i odbranu teritorija, a i
7 sve drugo, dakle svih vidova života i rada.

8 P: Sada bih hteo da pogledamo tačku 6. Tu se kaže:

9 "Krizni štab svoj rad temelji na ustavnim i zakonskim rešenjima, te
10 odlukama Skupštine, Predsedništva, i Vlade Srpske Republike Bosne i
11 Hercegovine."

12 Možete li nešto reći o tom članu?

13 O: Da. Tu se kaže da krizni štab, očigledno, treba da bude deo državnog
14 sistema bosanskih Srba, državne uprave, i on počiva na tome da treba da
15 funkcioniše, odnosno on počiva na odlukama koje su donesene na nivou Republike.
16 /kako je prevedeno/

17 P: Molim Vas da pogledate sada drugu stranicu engleske verzije, a to je
18 ostatak stranice /?1/ na B/H/S-u. Pogledajmo tačku 11. Tu se kaže da:

19 "Krizni štab je dužan prikupljati informacije o stanju na terenu i
20 obavestavati i konsultovati nadležne organe Srpske Bosne i Hercegovine, odnosno
21 povjerenike Vlade, koji se imenuju sa sredine područja, posebno ugrožene ratom
22 /kako je prevedeno/."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Možete li da nam objasnite nešto, koja je uloga poverenika?

2 O: Da. Prvi put nailazimo na to u ovom Uputstvu, dakle, na taj pojam
3 poverenika, a i kasnije, u opštinskim organima. U osnovi, njihov je zadatak da
4 budu spona između republičkog i opštinskog nivoa, i da ta spona bude još čvršća.
5 Ovde se kaže da poverenik koji se imenuje na republičkom nivou treba da ode u
6 opštinu, da tamo prikuplja informacije o situaciji i da prenosi direktive i
7 političke odluke s republičkog nivoa opštinama, a zatim da izveštava republički
8 nivo o događajima u opštini i eventualnim problemima. Prema tome, on je lična
9 veza i on je taj koji prenosi politička rešenja, instrukcije i informacije.

10 P: Hvala. I, na kraju, u ovom dokumentu, da pogledamo broj 14. Tu se
11 kaže:

12 "Krizni štab će donositi odluke i držati sednice uz prisustvo svih
13 članova, voditi zvanične zapisnike, izdavati pisana uputstva, odnosno rešenje, i
14 pripremati nedeljne izveštaje koje će podnositi regionalnim i državnim organima
15 Srpske Bosne i Hercegovine."

16 Možete li reći nešto o tome, gospođo Hanson?

17 O: Oni imaju zadatak da izveštavaju regionalni i republički nivo, iz
18 čega se ponovo vidi kakva je njihova uloga u državi bosanskih Srba i na kom su
19 oni nivou u hijerarhiji, počev s najvišim republičkim nivoom. Takođe bih htela
20 da kažem da su "odluke u prisustvu svih članova" - a videćemo kasnije da je to
21 kolektivno telo - dakle, da se donose kolektivne odluke.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, molim da se usvoji u spis
2 /kako je prevedeno/.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

4 G. DOBBYN: [simultani prevod] Hvala.

5 P: Gospođo Hanson, prema ovim uputstvima koje smo upravo pogledali,
6 kakva je uloga i rad -

7 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Možemo li samo dobiti broj za ovaj
8 dokazni predmet od sekretara?

9 Znam da je to usvojeno u spis, ali nije ušlo u zapisnik. Zbog toga sam
10 ustao. Hvala, časni Sude.

11 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Molim sekretara da nam kaže koji je
12 broj ovog dokumenta.

13 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Da. Ovaj će dokument ostati pod istim
14 brojem, P70.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Hvala.

16 P: Gospođo Hanson, prema ovim uputstvima, kakva je uloga i
17 funkcionisanje kriznog štaba na opštinskom nivou, kako se ona mogla porediti sa
18 funkcionisanjem i radom vlade na republičkom nivou?

19 O: Pa, u ovom trenutku, Savet za nacionalnu bezbednost i Vlada
20 funkcionišu na vrlo sličan način, dakle kao kolektivna vanredna tela, i oni
21 objedinjavaju funkcije partije, policije, vojske i rukovodstvo toga na
22 republičkom nivou, a reflektovano je i zapravo isto izvedeno na opštinskom
23 nivou, i tu se zapravo objedinjavaju sve vođe, svi rukovodioci na terenu da
24 zajedno rade. /kako je prevedeno/

25 P: Hvala. Ako pogledamo sada Uputstva od 26. aprila, hteo bih da
26
27
28
29
30

1 postavim neka pitanja o kriznim štabovima, i da li su oni dobili Uputstvo i
2 delovali u skladu s njim.

3 G. DOBBYN: [simultani prevod] A, za časno Veće da kažem, i za moje
4 uvažene kolege, da je to paragraf 36 izveštaja gospođe Hanson.

5 P: Da li ste Vi, kada ste pregledali sve ove dokumente, bili u stanju da
6 utvrdite da li su opštinski štabovi dobili ovo Uputstvo i da li su delovali u
7 skladu s njim?

8 O: Da. Ja sam naišla na više pokazatelja koji su ukazivali na to.

9 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim sada dokazni predmet P179.9.

10 P: To je pod brojem 9 u Vašem registratoru, gospođu Hanson. To je odluka
11 o organizaciji rada Kriznog štaba u opštini Prijedor. Vidimo da je datum 19. maj
12 1992. /u engleskom transkriptu: "maj 1992."/ godine.

13 Gospođu, na koji način se ovo podudara s odlukama, odnosno uputstvima od
14 26. aprila?

15 O: Pa, neki od članaka prijedorske Odluke su skoro doslovni prepis ovog
16 Uputstva od 26. aprila.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Hvala. Molim da pogledamo drugu stranicu,
18 kako engleske, tako i verzije na B/H/S-u, i pogledamo član 2.

19 P: Tu se kaže:

20 "Obrazuje se Krizni štab opštine Prijedor radi koordinacije funkcije
21 vlasti, odbrane teritorija opštine, bezbednosti stanovništva i imovine,
22 uspostavljanja vlasti i organizacije svih drugih tokova života i rada."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li se to podudara s onim Uputstvom od 26. aprila?

2 O: Da. To je podudarno s tačkom 3 onog ranijeg Uputstva.

3 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo član 4. To je na
4 istoj stranici u engleskom, ali na stranici 3 u verziji na B/H/S-u.

5 GĐA. PREVODILAC: Sudiya nije uključio mikrofona.

6 G. DOBBYN: [simultani prevod] Svakako, časni Sude. Imam samo još dva
7 pitanja o ovom dokumentu.

8 P: Ovde, u članu 6, se govori o sastavu Kriznog štaba Prijedor. Da li je
9 to podudarno s onim ranijim Uputstvom?

10 O: Da. Ovo se podudara s članom 2 iz ranijeg Uputstva.

11 P: Hvala. A, šta Vam ovaj dokument govori, bar kada je reč o tome da li
12 se prema tomu Uputstvu postupalo u opštini Prijedor?

13 O: Pa, meni to govori da su oni dobili to Uputstvo i da su postupili po
14 njemu.

15 P: Hvala.

16 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji.

17 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, da li želite da sada imamo
18 jednu dužu pauzu, kako bismo mogli da se dogovorimo -

19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] U redu. Možda pauza od 45 minuta?

20 GĐA. KORNER: [simultani prevod] U redu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Svedok se povlači]

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

3 ... Početak pauze u 10.26h

4 ... Sednica nastavljena u 11.25h

5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja ne znam imamo li još uvijek tehničkih

7 problema, ali htio bih čuti jesu li strane, odnosno pretpostavljam da su strane

8 produktivno iskoristile pauzu, te da nas imaju o nečemu obavijestiti.

9 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, mi smo se vidjeli s kolegama

10 iz Obrane tijekom pauze. Što se tiče onoga što je Vijeće od nas zahtijevalo,

11 naime sažetak našega stava u vezi s kriznim štabovima, te eventualne točke u

12 kojima se slažemo ili ne, mogu kazati sljedeće: stav Tužiteljstva, u vezi s

13 kriznim štabovima, naveden je u izvršnom sažetku izvještaja gospođe Hanson, na

14 trećoj stranici. To je sasvim jasno i vjerojatno dovoljno sažeto, daleko

15 sažetije nego što bih ja to mogao učiniti i jasnije. Časni Sude, mi smo

16 razgovarali o stvarima o kojima bi smo se mogli usuglasiti ili pak ne, i došli

17 smo do sljedećega: Glavno sporno pitanje s Obranom, u pogledu kriznih štabova,

18 odnosno u vezi s problemom kriznih štabova je, prvo sljedeće: legalnost

19 formiranja kriznih štabova, i, drugo: zaključci koje naša vještakinja, gospođa

20 Hanson, izvlači u svome izvještaju. Ja mislim da su to ta dva problema. I,

21 siguran sam da će me kolege ispraviti ako griješim.

22 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Koji zaključci konkretno?

23 G. DOBBYN: [simultani prevod] Mislim da je puno zaključaka. Zapravo, to

24

25

26

27

28

29

30

1 se nalazi u cijelome izvještaju, no možda kolege mogu biti malo konkretnije,
2 ukoliko mogu, u vezi sa zaključcima u vezi s kojima se ne slažu.

3 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, točno je. Mi smo se susreli,
4 sastali smo se i raspravljali smo. Prisjetit ćete se, časni suci, da smo mi
5 iznijeli prigovor na kvalifikaciju ovoga vještaka. To je bilo prvo. Mi, naime,
6 tvrdimo da je ovaj vještak zaposlenik Tužiteljstva Međunarodnog suda, te da je
7 njezina ekspertiza zapravo podnesak koji ide u prilog tezama Tužiteljstva.

8 Mi kažemo da se vještak služi materijalom koji je izuzetno selektivan, a
9 njime se služi na pristran način. Mi smatramo da zbog toga i zbog činjenice da
10 svjedokinja nije stručna za izradu ovakvih izvještaja vještaka, svi zaključci iz
11 njezina izvještaja zapravo su pogrešni.

12 U tom smislu, mi svakako... kako je kolega kazao, svakako se protivimo
13 zaključku da su krizni štabovi bili protuzakonita tajna tijela koje je formirao
14 SDS, i tako dalje, i tako dalje, te namjeravamo izvršiti unakrsno ispitivanje na
15 toj osnovi. Mi imamo dovoljno dokumenata kako bismo poduprli naš stav, te smo
16 sigurni da ćemo biti u mogućnosti to ustanoviti, bilo za vrijeme unakrsnog
17 ispitivanja ili pak kada budemo izvodili obranu, odnosno na kraju samoga
18 suđenja.

19 Dakle, ja ne znam od kolike smo koristi bili, ali mi se svakako slažemo
20 da će puno više vremena trebati kako bismo postigli određeno slaganje u pogledu
21 teksta dokumenta, odnosno u vezi s općenitim stavovima. Mislim da se to ne može

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 učiniti u tako kratkom vremenu.

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Zečeviću, i
3 hvala Vama, gospodine Dobbyn.

4 Čini mi se da ima par stvari koje se nameću same po sebi, na osnovi
5 iskaza kojeg smo saslušali do sada od drugih svjedoka, za koje ja smatram da su
6 od ključne važnosti za razumijevanje izvještaja vještaka, te, što bi također
7 bilo relevantno, za predočiti joj, kada se svjedokinja vrati i kada sjedne na
8 mjesto za svjedoke. Jedno od tih pitanja, pitanje je stupnja koordinacije između
9 kriznih štabova, odnosno između kriznog štaba i vojske, te između kriznog štaba
10 i paravojnih skupina. Naime, gospođa Hanson nije sasvim jasna u svom izvještaju
11 u vezi s tim problemima, prema tome svakako tu ima nešto što će trebati
12 pojasniti.

13 Drugo je pak pitanje iskaza kojega mi dobivamo u vezi s vremenom
14 trajanja kriznih štabova, zato što smo mi čuli dokaze koji sugeriraju kako u
15 jednom trenutku krizni štabovi jednostavno nisu funkcionirali onako kako su
16 trebali, pa je onda srpsko vodstvo željelo te krizne štabove raspustiti i
17 zamijeniti ih drugim tijelom, ratnim povjerenstvima ili pak ratnim
18 predsjedništvima, koje je bilo lakše kontrolirati s vrha. I, to je jedno drugo
19 pitanje kojim se gospođa Hanson ne bavi sasvim jasno. Prema tome, mislim da je
20 to područje za koje smatram da bi ga bilo korisno istražiti sa svjedokom-
21 vještakom.

22 Isto tako, bojim se da se tu pomalo lovi u mutnom kada se pokušava - da
23 smo mi zapravo to učinili - kada se pokušava od strana u postupku izvući stavove
24 o ovim stvarima, a možda i nekim drugima. Ali, znate, kada se ulazi u detalje
25 izvještaja, treba vidjeti ima li stvari u vezi s čime se slažete. Recimo, na
26 primjer, da li se slažete da su krizni štabovi, u jednom trenutku, postali

27

28

29

30

1 toliko neuredni, te da ih se nije moglo držati pod nadzorom, da ih je
2 jednostavno rasformirati i zamijeniti nečim drugim. Ili je pak, dakle, da li je
3 to točka u kojoj se eventualno slažete ili ne. Dakle, da li se slažete, ili se
4 pak ne slažete u pogledu stupnja, odnosno razine kontrole i koordinacije, to
5 jest uvezanosti između kriznih štabova i oružanih snaga?

6 Dakle, to su stvari za koje sam ja smatrao da bismo mogli ih razjasniti.
7 Sada, kada je Vijeće dalo određene naznake o tome što mi mislimo da bi trebalo
8 istražiti, bilo bi dobro da se svjedokinja dovede, zato što ja ne vidim nijednog
9 boljeg rješenja nego da se to učini.

10 Gospodine Panteliću?

11 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, na zapisnik samo. Obrana
12 gospodina Župljanina u vezi s pitanjem kriznoga štaba, odnosno kriznih štabova,
13 smatra sljedeće, u samo nekoliko točaka: dio teorije Tužiteljstva u vezi s
14 formiranjem, odnosno osnivanjem Republike Srpske je takav da su Republika Srpska
15 i svi njezini organi nelegitimni. Za razliku od ovoga, odnosno suprotno tome
16 stavu tužitelja, Obrana je mišljenja - a to je naš stav - dakle, mišljenja smo
17 da je Republika Srpska formirana, u cjelosti, u skladu s pravom naroda na
18 samoodređenje, te u skladu s općim načelima Međunarodnog javnog prava, što je u
19 vrijeme 1992. godine, kada je počelo međunarodno posredovanje u ovome procesu,
20 finalizirano usvajanjem još jednog izvora Međunarodnog javnog prava; radi se
21 naime o Dejtonskom mirovnom sporazumu. I, na kraju, u to vrijeme postoji,
22 odnosno imamo Bosnu i Hercegovinu kao međunarodno priznatu državu, ali uz
23 određene specifičnosti. Te specifičnosti su, kako je netko rekao, vrug je u
24 detaljima, odnosno sitnice su te koje čine savršenstvo da se praktički na osnovi
25 dva entiteta Bosne i Hercegovine, a jedan od ta dva entiteta je Republika

26

27

28

29

30

1 Srpska, postoji cijeli taj legitimni proces.

2 Naravno, Obrana ne spori i ne opovrgava nesporne činjenice, naravno u
3 raznim slučajevima kada su učinjeni određeni zločini, bilo od strane poznatih,
4 bilo nepoznatih počinitelja. To je, dakle, dio one prvotne kaznene odgovornosti
5 ovih ljudi. Međutim, u vezi s pitanjem kriznog štaba, Tužiteljstvo ima svoju
6 teoriju o udruženom zločinačkom pothvatu, gdje se neki segmenti Republike
7 Srpske, odnosno rekao bih vlasti ili društva Republike Srpske, su igrale
8 određenu ulogu; dakle, političari, vojska, policija i drugi sastavni dijelovi.
9 Mi se jako protivimo toj teoriji, i to je zapravo teza Obrane, koju ćemo
10 predočavati i to je ono gdje ćemo mi opovrgavati sve navode tužitelja.

11 Osim toga, moje je osobno mišljenje da, ne samo na ovome suđenju nego na
12 više suđenja pred ovim Sudom, mi zapravo donekle gubimo vrijeme baveći se tim
13 političkim okvirom kojega postavlja Tužiteljstvo, u predočavanju svoje teorije.
14 I, zato se moramo baviti političkim aspektima, porijeklom kriznih štabova,
15 ulogom i poslom, i tako dalje, i tako dalje. Ali, glavno za Obranu gospodina
16 Župljanina je konkretni, specifični položaj gospodina Župljanina, te njegova
17 funkcija, dakle njegov rad kao načelnika SDB-a Banja Luka... oprostite, časnici
18 Sude, CSB Banja Luka, i konkretno, odnosno posredno odnosi s lokalnim stanicama
19 policije, a u vezi s njegovim stanjem svijesti, te u vezi s njegovim osobnim
20 poznavanjem onoga što se stvarno događalo u raznim mjestima i obrnuto. Dakle, to
21 bi bio, ukratko, stav Obrane Stojana Župljanina. Hvala najljepša.

22 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam. Naime, mi ćemo onda sada

23

24

25

26

27

28

29

30

1 raditi do 12.30h, pa ćemo onda napraviti pauzu od 20 minuta. Prije nego što
2 dovedemo gospođu Hanson, obavijestili su me prevoditelji iz francuske kabine da,
3 budući da svi govorimo engleski na ovome suđenju, jednostavno je situacija takva
4 - ja ne gledam sada u Vas, gospodine Dobbyn - zapravo dokumenti se čitaju
5 tolikom brzinom da prevoditelji koji rade na francuski jednostavno ne mogu
6 pratiti zato što nemaju dokumente i moraju pričekati dok se dokument ne učita u
7 elektronsku sudnicu.

8 Dakle, kada čitate dijelove dokumenata, onda pokušajte vidjeti
9 prevoditelje u francuskoj kabini, ili pak slušajte prevod na francuski, tako da
10 budete sigurni da vas i oni prate. Hvala.

11 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, dok svjedokinja ne uđe u
12 sudnicu, ja bih zatražila pet minuta na kraju današnjega dana, u vezi s jednom
13 stvari koja proizlazi iz Vaše odluke od prošlog petka.

14 [Svedok je pristupio svedočenju]

15 G. DOBBYN: [simultani prevod]

16 P: Dobar dan, gospođu Hanson. Kada smo prije pauze završili, Vi ste
17 govorili o formiranju i razvitku općinskih kriznih štabova. Ja bih Vam sada
18 postavio samo par pitanja u vezi s regionalnim kriznim štabovima. Prvo, osim
19 općinskih kriznih štabova, jesu li krizni štabovi također formirani na
20 regionalnoj razini?

21 O: Da.

22 P: Da li se Vi i njima detaljno bavite u svom izvještaju?

23 O: Ne detaljno, zato što su dokumenti toliko neujednačeni. Naime,
24 postoji puno dokumenata ARK Krajine i nekoliko iz drugih regija, ali mislim da

25

26

27

28

29

30

1 iz njih nisam mogla izvući nikakav čvrsti zaključak u vezi s obrascem osnivanja
2 regionalnih kriznih štabova.

3 P: Iz dokumenata koje ste uspjeli pregledati, možete li nam objasniti
4 kakva je bila uloga regionalnih kriznih štabova?

5 O: Bila je, na regionalnoj razini, slična ulozi općinskih kriznih
6 štabova; naime, postojalo je jedno malo kolektivno tijelo, koje je djelovalo u
7 ime Regionalne skupštine ili parlamenta, te je na sličan način okupljalo
8 regionalne vođe stranke, regionalnih vlasti, vojske i policije.

9 P: Jesu li regionalni krizni štabovi imali neku ulogu između razine
10 općine i republičke vlasti?

11 O: Da. Mi smo primijetili da su oni prosljeđivali upute s republičke
12 razine, preko regije, na razinu općina, te da su provodili politiku koja je
13 začeta na republičkoj razini, te su obavještavali općine o svemu tome.

14 P: Ja bih Vam pokazao jedan dokument.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] To je 65ter dokument 147...

16 P: ...koji se nalazi pod razdjelnikom broj 10 u Vašem kompletu dokumenata.
17 Pričekat ćemo da se dokument pokaže na ekranu.

18 Kažite nam, gospođo Hanson, kakav je to dokument?

19 O: To je Odluka o formiranju Kriznog štaba Autonomne regije Krajine.

20 P: Pod točkom 1, vidimo sastav tog Kriznog štaba. Možete li nam kazati
21 na koji se način članstvo toga Kriznog štaba uspoređuje s općinskim kriznim
22 štabovima?

23 O: Pa, vrlo je sukladan tome. Ako pogledate, tu su pripadnici vojske;

24

25

26

27

28

29

30

1 potpukovnik Sarić /u engleskom transkriptu: "Sajić"/, general Talić, i članovi
2 Glavnog odbora SDS-a; Kuprešanin, Radić i Vukić. Vukić je također i član
3 Izvršnog odbora SDS-a. Prema tome, to su ti regionalne vođe, koje imaju vezu s
4 republičkim centrom kao i pripadnici vojske, te, pod brojem 10, Župljanin, kao
5 pripadnik policije.

6 P: Hvala.

7 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ja bih predložio dokument na usvajanje.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dokument se usvaja.

9 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, dokazni predmet P441.

10 G. DOBBYN: [simultani prevod]

11 P: Gospodo Hanson, ja bih sada prešao na pitanja ratnih predsjedništava
12 i ratnih povjerenstava, o čemu ste govorili u svom izvještaju. Možete li nam
13 objasniti zapravo kakva je razlika, odnosno kakva je veza bila između kriznih
14 štabova, ratnih predsjedništava i ratnih povjerenstava?

15 O: Oni u suštini predstavljaju isti organ. Oni nikada ne funkcioniraju u
16 ponekoj općini u isto vrijeme. Dakle, postoji ili ratno predsjedništvo ili
17 krizni štab, ili ratno povjerenstvo. Ono što se događa u maju 1992. je sljedeće:
18 na republičkoj razini, donose se, odnosno poduzimaju se daljnje mjere, kako bi
19 se formirali zakoni, državne institucije, te kako bi se imala određena kontrola
20 i kako bi se zapravo pojačala kontrola nad općinskim organima koji su već
21 formirani. Oni, dakle, formaliziraju status kriznih štabova time što šalju
22 uputstvo, a 31.05. Predsjedništvo... odnosno dolazi do formacije općinskih ratnih
23 predsjedništava, koja mijenjaju krizne štabove. Ali, formacija i zadaci su

24

25

26

27

28

29

30

1 manje-više isti, i tu vidimo zapravo jednu vrstu kontinuiteta. Dakle, krizni
2 štab trebalo bi biti ratno predsjedništvo, ali se i dalje nazivaju kriznim
3 štabom ili: e, od danas se zovemo ratno predsjedništvo. Dakle, radi se o istome
4 organu, ali s eksplicitnim uputama u vezi s formiranjem i jačim vezama s
5 republičkom razinom, kao ratna predsjedništva, odnosno ratna povjerenstva.

6 P: Zna li, odnosno jeste li pronašli je li postojao neki konkretni
7 razlog ili pak potreba da se izvrši ta promjena iz kriznih štabova u ratna
8 predsjedništva?

9 O: Pa, krizni štabovi su bili i ratna predsjedništva, pa onda ratna
10 povjerenstva. Ta povjerenstva, ili komisije, izgleda da se pojavljuje u onim
11 mjestima gdje su općinski organi bili najslabiji, gdje su najgore funkcionirali,
12 pa je Predsjedništvo Republike delegiralo ovlasti povjerenstvu da ode u te
13 općine, te da organizira stvari. No, mi ne vidimo, dakle ta povjerenstva
14 svugdje.

15 Eksplicitno objašnjenje u vezi s time zašto je došlo do promjene, osim
16 onoga što sam već kazala, da je zapravo data jača pravna osnova za sve to.

17 P: Na terenu, prosječnom čovjeku na ulici, da li je bilo sasvim jasno
18 kakva je razlika između tih tijela?

19 O: Ja nisam vidjela dokaze koji upućuju na takvu razliku.

20 G. DOBBYN: [simultani prevod] Pokazao bih sada dokument 65ter 2627.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: To se nalazi pod 10. razdjelnikom Vašega registratora.
2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da li idete na neku drugu temu?
3 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ne. Još uvijek smo na istoj temi.
4 P: Kažite nam, molim Vas, gospođo Hanson, kakav je ovo dokument?
5 O: Ovo je izvadak, kako stvari stoje, iz... dakle, uputstvo Kriznoga štaba
6 ARK upućeno općinama, od 11.06., te mislim da su ga oni dobili i zapravo
7 prijenos. Radi se, dakle, o Odluci od 31. maja gdje se konkretno navodi sastav
8 ratnih predsjedništava, naime kriznih štabova /kako je prevedeno/. Vidi se da su
9 oni potpuno isti. Dakle, krizni štab je postao ratnim predsjedništvom, te se
10 navodi sastav koji je u skladu s formacijom, odnosno formiranjem kriznih
11 štabova, koje smo dosada vidjeli. U tekstu piše da ratno predsjedništvo, odnosno
12 krizni štab rukovodi Općenarodnom obranom na području općine. Dakle, to se sve
13 vraća na one Odbore za općenarodnu obranu. No, sasvim jasno se vidi da se radi o
14 istoj stvari, dakle kada govorimo o ratnom predsjedništvu i kriznom štabu.
15 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dokument se usvaja u spis.
16 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P442.
17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ja sam htio završiti s ovom temom, osim
18 ako Vi nemate pitanja /?časni Sude/.
19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pa, ja bih htio postaviti pitanje
20 kojim bih se nadovezao na ova pitanja gospodina Dobbyna. Naime, radi se o
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sljedećem: u vezi s Vašim iskazom, kada ste kazali da su ratna predsjedništva
2 ili ratna povjerenstva osnovana tamo gdje su krizni štabovi izgledali kao da
3 funkcioniraju najgore, što ste time htjeli kazati?

4 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ja govorim o Odluci o formiranju, o
5 osnivanju ratnih povjerenstava. To je zadnja Odluka od 10.06. Ona kaže da
6 povjerenik dobiva zadatak da dovede ponovno u funkciju općinske organe. Dakle,
7 kako ja shvaćam, to je bilo tamo gdje Skupština općine nije izgledala kao organ
8 koji će moći se sastajati, gdje krizni štab nije imao izvršni odbor, Općinski
9 izvršni odbor.

10 Nije konkretno navedeno na koji način sve te općine nisu funkcionirale.
11 Mi smo vidjeli da je većina tih komisija formirana, temeljem ove odluke, u
12 istočnoj Bosni, na prostoru Birača. Tamo se, naime, po prvi put vide ratna
13 povjerenstva. Ona nisu formirana svugdje. Ali, Odluka nije toliko široka koliko
14 su ranije upute bile; jednostavno se kaže, s republičke razine, da se trebaju
15 formirati tamo gdje stvar ne funkcionira.

16 Ali, gdje su one zapravo funkcionirale - tamo gdje postoje dokumenti -
17 oni su radili na isti način kao i općinska ratna predsjedništva; primjerice, u
18 Rajlovcu, na Ilidži. Nisu čak mogli imati ni iste izraze. Nisu ih konzistentno
19 održavali. Dakle, radilo se o funkcijama, odnosno tijelima koja se preklapaju.
20 Dakle, mada tekst Odluke o formiranju ratnih povjerenstava upućuje da se radi o
21 nekome drugačijem tijelu, kada vidimo na terenu kako ona radi, vidimo da radi
22 kao i ratno predsjedništvo.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala. Također ste kazali da je jedna
2 razlika u načinu na koji su formirani krizni štabovi i ratna predsjedništva, jer
3 izgleda u tome da su ratna povjerenstva bila više vezana za republičku razinu.
4 Kako je to bilo?

5 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Zbog naglaska na ulozi povjerenika. Mi
6 vidimo da se povjerenik već spominje u Đerićevim uputama od 26. aprila. Zatim,
7 imamo instrukcije, odnosno upute iz maja, koje su malo eksplicitnije, ali Odluka
8 o ratnome povjereniku, odnosno formiranju ratnih povjerenstava je kraća od
9 Odluke. No, ona objašnjava više o ulozi povjerenika.

10 Ja ne pokušavam kazati da se tu preskače regionalna razina, nego
11 jednostavno su mjesta, gdje smo po prvi put vidjeli ta povjerenstva, su tamo
12 gdje se ne vidi puno uloge kriznoga štaba, tako da sam vidjela jako malo
13 regionalnih kriznih štabova izvan ARK-a. No, ne mogu kazati da to zapravo
14 povezuje jače republičku razinu, to ne znači da se regionalna razina preskače,
15 ali jednostavno ne znam što se, na razini regije, na tim mjestima radilo.

16 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala. Vi ste nam upravo kazali da je
17 razlika bila u ulozi povjerenika. Što to znači? Da li su to ovlasti koje je on
18 imao, ili pak način na koji je imenovan?

19 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Uloga je bila ista. Ja sam mislila
20 kazati da se zapravo /nerazgovetno/ veći naglasak na njega stavlja; puno više
21 toga dokumenta, puno više teksta se posvećuje objašnjavanju uloge povjerenika. U
22 Đerićevim uputama je to vrlo kratko. Dakle, samo izvijestiti vlasti, to jest
23 Republičku komisiju, odnosno Republičkog povjerenika. Ali, ako pogledate tekst
24 Odluke o ratni povjerenstvima, tu više piše o tome što bi on trebao činiti. To

25

26

27

28

29

30

1 nije u kontradikciji s ranijim uputama, jednostavno je temeljitije, jednostavno
2 je punije. I, zbog toga se stavlja veći naglasak na povjerenika. No, njegova
3 uloga je uvijek uloga čovjeka-veze, dakle osobne veze između republičke i
4 općinske razine.

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da li to, na neki način, sugerira
6 zaobilaženje regionalne razine?

7 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Jako bih nerado pravila bilo kakve
8 zaključke o regionalnim kriznim štabovima, kao nekom obrascu, zbog toga što
9 nemam dovoljno dokaza za to. Ali, ne vidim da je bilo nekakvih komesara u
10 Autonomnoj regiji Krajina. To se pojavilo tek mnogo kasnije. Neki od njih su
11 imenovani u nekim perifernim područjima Autonomne regije Krajina, ali prvo ih
12 vidim u istočnoj Bosni, gde nije bilo jakih regionalnih kriznih štabova.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Poslednje pitanje: da li je
14 imenovanje komesara i ratnih komisija, komesarijata umesto kriznih štabova,
15 dovelo neku razliku u načinu upravljanja nad ovim lokalnim područjima? Da li je
16 to pomoglo?

17 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Vidim da kada je bilo ratnih
18 povereništava, ne vidim nikakvu razliku u funkciji između ratnog predsedništva
19 ili kriznog štaba. Ali, postoji razlika između poverenika, postoji neka razlika
20 između njih i područja gde je bilo poverenika i povereništava.

21 Negde se pominje da su ti poverenici radili dosta dobro, da su bili
22 efikasni kao veza, ali ne vidim da su ta ratna poverenštva bila mnogo
23 /nerazgovetno/ u mestima gde nije bilo neke efikasne vlade i ranije, to nisam
24 primetila. Teško je reći da li su oni doneli neku kvalitativnu razliku ili ne.

25

26

27

28

29

30

1 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Da li sam Vas dobro razumela, gde je
2 situacija na terenu u opštinama ostala neizmenjena, ali su se promenile veze
3 između lokalnog nivoa i republičkog nivoa, to jest poboljšale su se? /kako je
4 prevedeno/

5 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Da. Tako sam ja razumela te dokumente.

6 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Kakav je efekat imala ta poboljšana
7 veza sa situacijom na terenu?

8 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Pa, bilo je boljeg informisanja na
9 općinskom nivou i na republičkom nivou, bolje su se saopštavale gore usvojene
10 politike; finansijska pomoć, kada je bila potrebna, bolje se obezbeđivala; kada
11 je nešto bilo potrebno srediti u opštini, za šta joj nije trebao novac. Toliko
12 sam ja shvatila.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala.

14 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Pre nego što počnete, izvinite. Imam
15 jednu primedbu na transkript. Nisam hteo da ometam ranije. Strana 42, red 23.
16 Kaže: "Povereništva su se, po ovoj Odluci, formirala u istočnoj Bosni, u
17 području Bihaća..."

18 Bihać je zapravo u zapadnoj Bosni. Da li ovo može da se razjasni?

19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Hanson, Vi ste na toj strani,
20 42, red 21, citiram, rekli: "Nije konkretizovana na koji način oni ne
21 funkcionišu. Vidimo da su većina povereništava osnovana po ovoj Odluci u
22 istočnoj Bosni, u području Bihaća, gde imamo ratno povereništvo. Nisu svuda

23

24

25

26

27

28

29

30

1 osnivana."

2 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam govorila o Biraču, a ne o Bihaću.
3 To je u istočnoj Bosni.

4 G. DOBBYN: [simultani prevod]

5 P: Sad prelazimo na onaj deo Vašeg izveštaja, koji počinje na strani 20
6 na engleskom. To je uloga kriznih štabova u državi bosanskih Srba. Kada je
7 počelo osnivanje kriznih štabova, da su oni bili zapravo već zaživeli od aprila
8 1992. godine, na kom su oni bili nivou vlasti?

9 O: Bili su najviša opštinska vlast. Oni su zamenili Opštinsku skupštinu
10 i opštinske vlasti.

11 G. DOBBYN: [simultani prevod] Možemo li dobiti 65ter 2615?

12 P: To je u tabulatoru 13, gospođo Hanson.

13 Kao što vidimo, ovaj dokument se zove "Zaključci Kriznog štaba Autonomne
14 regije Krajina", od 18. maja 1992. godine.

15 Tu piše da je Krizni štab sada najviše telo vlasti u opštini.

16 Šta nam ovo govori o vlasti Opštinskog kriznog štaba u Autonomnoj regiji
17 Krajina?

18 O: To pokazuje da je Krizni štab Autonomne regije Krajina zapravo
19 ovlastio krizne štabove kao opštinsku vlast.

20 P: Da li nam ovo govori nešto o operativnim i drugim vezama između
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kriznog štaba autonomne regije Krajina i republičke vlade?

2 O: Da. U prvoj i poslednjoj tački govori se o putovanju na Pale, o
3 vezama na republičkom nivou. Prvo je jedna delegacija Autonomne regije Krajina
4 otišla na Pale.

5 G DOBBYN: [simultani prevod] Možemo li da na engleskom okrenemo stranu
6 dva, molim Vas, i na B/H/S-u takođe?

7 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Kaže se da će se sledeće nedelje
8 Karadžić, Koljević, Krajišnik, Subotić i Mladić naći u Banja Luci, da se sastanu
9 s predstavnicima Autonomne regije Krajina. To pokazuje veze na republičkom
10 nivou.

11 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molio bih da se ovo usvoji u spis, časni
12 Sude.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prihvaćeno je i označeno je.

14 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P443-

15 G. DOBBYN: [simultani prevod]

16 P: Sad bih hteo da pređemo na nešto drugo. Hteo bih da Vas pitam o tome
17 kako su krizni štabovi dobijali uputstva od regionalnih i republičkih organa.
18 Tokom ove godine, /?aprila/ 1992., da li su opštinski krizni štabovi bili
19 potpuno nezavisni ili su morali da dobijaju direktive odozgo?

20 O: Dobijali su naređenja odozgo, što su oni prihvatili i realizovali.
21 Bili su nezavisni unutar opštine, jer su unutar opštine bili najviša vlast, ali
22 su bili odgovorni i videli su sebe kao deo državnog sistema. I, državno

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rukovodstvo ih je smatralo delom sistema i davalo im instrukcije i naređenja.

2 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad bih hteo dokument 65ter 1501.

3 P: To je Vaš tabulator 16.

4 G. DOBBYN: [simultani prevod] Izvinjavam se, ovo je već dokazni predmet
5 izgleda; to je P427.16.

6 P: Možete li nam reći kakav je ovo dokument? Objasnite ukratko.

7 O: To su uputstva od Vlade Republike Srpske ili jaškom Kriznom štabu.
8 Vlada organizuje transport grupe zatvorenika iz Pala u Visoko, i interveniše sa
9 kriznim štabovima na tom putu da pomogne s tim transportom.

10 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad molim 1753. To je broj pod 65ter.

11 P: To je Vaš razdelnik 17, gospođo Hanson.

12 G. DOBBYN: [simultani prevod] Izvinjavam se, i ovo je već usvojeno u
13 spis. To je dokazni predmet P427.25.

14 P: Recite nam nešto o ovom, gospođo Hanson.

15 O: Ovo je isti datum. Izgleda da se radi o istoj operaciji, o prevozu
16 tih zatvorenika iz Pala u Visoko /?preko/ Ilijaša. To je zapravo jedno naređenje
17 predsednika Vlade Kriznog štaba u Sokocu, da obezbedi kamione za prevoz
18 zatvorenika.

19 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad bih hteo da pozovem na 65ter 1262.

20 P: Ovo je Vaš razdelnik 18.

21 Ovo je dokument od 20. maja 1992. godine, iz Sarajeva. Na njemu piše
22 "Naređenje." Objasnite zbog čega je ovo relevantno i šta znači?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je naređenje predsednika Vlade kojim se realizuje Odluka
2 Predsedništva o opštoj mobilizaciji. Vidite, ovde su karike u lancu vrlo jasne.
3 Predsedništvo donosi odluku, vlada realizuje tu odluku, i daje naređenje kriznim
4 štabovima i MUP-ovima da ovo izvrše tako što će regrutovati vojne obveznike.

5 P: Da li je ovo upućeno nekom konkretnom kriznom štabu ili svima?

6 O: Svim kriznim štabovima. Tu se jednostavno govori "krizni štabovi" kao
7 kategorija, što znači da je vlada smatrala da su krizni štabovi jedna vrsta
8 organa, državnog organa, kome može da se naredi da to i tô izvrše.

9 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovo usvoji u spis.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prihvaćeno je.

11 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P262, preko internog
12 memoranduma sudskog službenika, od 4. decembra ove godine.

13 G. DOBBYN: [simultani prevod]

14 P: Prvo ste pogledali neke primere o tome kako Vlada daje uputstva i
15 naređenje kriznom štabovima, bilo pojedinačno, bilo kao celini. Da li ste u svom
16 preglednom materijalu uspeali da nađete nešto što pokazuje da su krizni štabovi
17 eksplicitno priznavali vlast Vlade Republike Srpske?

18 O: Da. Mnogo puta se pozivaju na odluke i kažu da slede politiku Vlade
19 Republike Srpske, i Predsedništva i Skupštine, i drugih republičkih organa.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim dokazni predmet P372.
2 P: Vaš razdelnik 20.
3 Ovo su zaključci Kriznog štaba u Sanskom Mostu od 22. maja 1992.
4 Pogledajte konkretno paragraf 1. Da li vidite nešto što bi nam dalo znak da ovaj
5 Krizni štab priznaje vlast republičke Vlade?
6 O: Da. Tu se kaže da oni izvršavaju jedno ranije naređenje. Kaže se da,
7 na osnovu proglasa predsjednika, oni će izvršiti odluku o opštoj mobilizaciji i
8 govore o koracima koji se čine u tom smislu.
9 P: Sad ćemo preći dalje. Hteo bih da razgovaramo o tome kako su krizni
10 štabovi izveštavali centralne organe. Već smo videli da su opštinski krizni
11 štabovi primali uputstva. Da li ste našli neke dokaze za to da su oni slali i
12 izveštaje, o svom radu, državnim organima?
13 O: Da.
14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molio bih da se sada pokaže 65ter 1350.
15 P: Ovo je Vaš tabulator 24.
16 G. DOBBYN: [simultani prevod] Izvinjavam se, ovo je, prema jutrošnjem
17 naređenju, nalogu Suda, već postalo dokazni predmet. Usvojeno je jutros, ali ne
18 znam tačno koji je dokazni broj dat.
19 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, ovaj dokument je dobio
20 broj 1D85 /u engleskom transkriptu: "1D95"/.
21 GĐA. PREVODILAC: 1D95 - izvinjavam se.
22 G. DOBBYN: [simultani prevod]
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ovo je pismo od doktora Nikole Poplašena Ratnom predsedništvu; datum
2 je 24. jun 1992. Prvo nam recite ko je Nikola Poplašen?

3 O: On je bio republički poverenik, koga je imenovalo Ratno predsedništvo
4 za Vogošću.

5 P: Šta nam pokazuje ovaj izveštaj, u smislu izveštavanja republičkih
6 nivoa?

7 O: On, kao poverenik u Vogošći, izveštava Republičko predsedništvo, koje
8 on zove "Ratno predsedništvo". Tu vidite sličnost struktura između opštinskog i
9 republičkog nivoa. On govori o nekim problemima s kojima se suočio na terenu, u
10 opštini, uključujući i jedan nezakoniti zatvor. Znači, ovo je pismeni izveštaj.
11 Govori se u zapisnicima sa Skupština, međutim, koje sam ja pregledala, da je
12 većina izveštaja podnošena usmeno /kako je prevedeno/.

13 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad molim 65ter 1168. Zapravo, i to je
14 dokazni predmet P209. Ustvari, ne, ići ćemo na nešto drugo.

15 P: Sledeće pitanje je vojna uloga kriznog štaba, tako da ćemo preskočiti
16 neke dokumente u Vašem registratoru. Možete li mi objasniti da li su krizni
17 štabovi imali neku ulogu u preuzimanju vlasti u opštinama 1992. godine, i kakvu?

18 O: U samom preuzimanju vlasti, krizni štabovi su planirali to
19 preuzimanje vlasti, sastajali su se i okupljali razne snage koje su tada
20 učestvovale kao što su vojska, rezervna policija, i tako dalje, da ih angažuju

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u preuzimanju vlasti. Na nekim mestima, zapravo, se radilo o pravoj vojnoj
2 akciji, a ponegde je se to odvijalo mirnije, uz manje nasilja, ali ipak vidimo
3 da su krizni štabovi bili koordinaciono telo za sve ove aktivnosti u preuzimanju
4 vlasti.

5 P: Po Vašem mišljenju, da li je moguće utvrditi jedinstveni obrazac
6 odnosa između kriznog štaba i vojnih snaga, od opštine do opštine?

7 O: Ne, to sam jasno naznačila u izveštaju. U ovom pogledu, bilo je puno
8 raznovrsnosti, zavisno od situacija u opštinama i zavisno od prisustva ili
9 odsustva Jugoslovenske narodne armije. Ali, u svim opštinama vidimo da je bilo
10 koordinacije i praktične podrške u mobilizaciji, u okupljanju ljudi, u pružanju
11 one opreme i materijala koja je bila potrebna vojsci. Nije bilo mnogo mesta gde
12 je predsednik kriznog štaba zapravo sebe nazivao komandantom ili je komandovao
13 snagama TO lično. To je jedan široki spektar različitih situacija. Ali, napisala
14 sam u izveštaju da su, ako govorimo o aprilu, krizni štabovi su se već dosta
15 utvrdili kao snaga i rukovodili su drugim snagama. U junu je već osnovana Vojska
16 Republike Srpske, i ona je osnivala svoju sopstvenu komandnu strukturu; i u tom
17 smislu se umanjivala vojna uloga kriznih štabova. Ne postoji jedinstveni
18 obrazac, ali postoji jedinstveni cilj i svrha.

19 P: Kad se radi o Teritorijalnoj odbrani, kakav je odnos između njih i
20 kriznih štabova, koja je osnova za taj odnos?

21 O: Komandant Teritorijalne odbrane bio bi uvek član kriznog štaba, tako
22 da je to bila snaga kojom je krizni štab lakše upravljao, nego što bi upravljao
23 jedinicama JNA, ako je ona i bila prisutna. U nekim mestima, gde su Srbi bili

24
25
26
27
28
29
30

1 manjina i nisu kontrolisali štab Teritorijalne odbrane, oni bi ponekad osnovali
2 svoju sopstvenu Teritorijalnu odbranu /kako je prevedeno/. Tako da vidimo da je
3 između kriznih štabova i Teritorijalne odbrane postojao tesniji odnos nego
4 između kriznog štaba i JNA.

5 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad bih molio dokument 65ter 2611.

6 P: I, to je Vaš razdelnik 28.

7 Gospođo Hanson, vidite da je ovo objava Kriznog štaba Vogošće, iz maja
8 1992. godine, 11. maja. Možete li nam reći o čemu se radi?

9 O: Ovde Krizni štab nalaže opštu mobilizaciju srpske Teritorijalne
10 odbrane u Vogošći. Takođe bih rekla da predsednik Kriznog štaba /u engleskom
11 transkriptu: "Tintor",/ ima tendenciju da bude član Glavnog odbora SDS-a, što
12 pokazuje tesan odnos između Kriznog štaba i SDS-a, i očigledno njihov odnos sa
13 srpskom Teritorijalnom odbranom. On to šalje, ovu objavu, *Srpskoj novinskoj*
14 *agenciji, SRNA*, i traži od njih da to objave nekoliko puta. Tako da je to sve
15 deo državnog srpskog radio-difuznog sistema /kako je prevedeno/. Državni radio
16 se koristi da ovo objavi.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovo usvoji.

18 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P444.

19 G. DOBBYN: [simultani prevod]

20 P: Sad bih hteo da pređemo na neka pitanja o odnosu između kriznih
21 štabova i paravojnih jedinica. Pre svega, da li je bilo nekog odnosa između
22 kriznih štabova i paravojnih jedinica?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sigurno. Sigurno da je bilo. U nekim mestima, krizni štabovi su
2 pozivali paravojne jedinice izvan zemlje, ili su finansirali paravojne jedinice
3 kada bi one došle u opštinu. Naravno, sam termin "paravojne jedinice" znači za
4 jedne jedno, a za druge drugo. Za Srbe su paravojne jedinice bile srpska
5 Teritorijalna odbrana, i u nekim mestima je njihov odnos bio veoma blizak.

6 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad bih hteo da pogledamo nekoliko primera
7 iz opštine Ilijaš. Ako možemo da dobijemo 65ter 2629.

8 P: To je Vaš razdelnik 30.

9 Samo dajte šansu prevodiocima, pre nego što počnete s odgovorom, da nas
10 stignu.

11 Recite nam šta je ovo?

12 O: Ovo je pismo od predsednika Kriznog štaba u Ilijašu, Ratka Adžića. To
13 je zapravo iz Glavnog odbora SDS /kako je prevedeno/. Upućeno je srpskoj partiji
14 SPO, u Beogradu, i u tom pismu on traži da mu se pošalju vojnici. Kaže da će ih
15 Krizni štab naoružati kada dođu. Tako da je ovo jedno pozivanje paravojnih
16 jedinica iz Srbije da dođu u Ilijaš.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se usvoji.

18 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P445.

19 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad bih hteo 65ter 2630.

20 P: A, to je sledeći Vaš razdelnik.

21 Šta vidimo ovde?

22 O: Ovo je isto tako jedan poziv, od istog dana, Srpskoj dobrovoljačkoj
23 gardi, što je bilo zvanično ime Arkanove grupe. Traži se da se pošalju ljudi, i

24

25

26

27

28

29

30

1 kaže se da im se može obezbediti, na licu mesta, smeštaj i naoružanje. I,
2 primetila bih ovde da se traži pomoć da se nastavi blokada Sarajeva. Na sličan
3 način, traži se od Arkana da pošalje dobrovoljce.

4 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovo usvoji.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prihvaćeno i označeno.

6 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P446.

7 G. DOBBYN: [simultani prevod]

8 P: Gospođo Hanson, možete li nam reći da li je bilo nečega zajedničkog
9 između svih kriznih štabova, u pogledu koordinacije i saradnje kriznih štabova s
10 paravojnim jedinicama, da li je postojao jedinstveni obrazac između opština?
11 /kako je prevedeno/

12 O: Nisam videla dovoljno dokumenata o paravojnim jedinicama, u celini,
13 da bih nešto čvrsto tvrdila, ali sam videla dokaze da im je pružena podrška, da
14 su oni plaćeni i da su ih krizni štabovi zvali, da su ih smatrali delom svojih
15 snaga, da su ih smatrali srpskim snagama pod svojom kontrolom, ili bar
16 delimično.

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Hteo sam da pređem sad na nešto drugo,
18 časni Sude. Znam da je ovo jedno interesantno polje. Da li Vi imate nekih
19 pitanja, pre no nastavim? Sada prelazim na jednu veoma bitnu temu. Sada je
20 12.22h, da li želite da nastavim još osam minuta ili da napravimo pauzu sada, pa
21 da sledeću temu započnemo posle pauze?

22 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Koliko dugo Vam treba za tu temu? Imamo
23 osam minuta pre najavljene pauze.

24 G. DOBBYN: [simultani prevod] Deset do petnaest minuta.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Možete početi.

2 G. DOBBYN: [simultani prevod]

3 P: Gospođo Hanson, sad prelazimo na odnos kriznih štabova s policijom.
4 Da li nam možete reći kako je SDS planirao da će biti odnos između kriznog štaba
5 i policije?

6 O: Vidimo iz originalnih uputstava o kriznim štabovima da načelnik
7 policije ili komandant policijske stanice treba da bude član kriznog štaba.
8 Vidimo da je Karadžić rekao da krizni štabovi treba da osnuju srpsku policiju,
9 da preuzmu policijske stanice i da će policija biti pod civilnom vlašću. To je
10 on vrlo jasno rekao.

11 Znači, kao deo osnivanja srpskih opština, krizni štabovi su trebali da
12 formiraju srpsku policiju i da preuzmu stanice, tako da to budu srpske
13 policijske stanice.

14 P: U Vašem radu, da li ste našli bilo kakvu naznaku da je SDS nameravao
15 da krizni štabovi preuzmu, od republičkog nivoa, Ministarstvo unutrašnjih
16 poslova, i da imaju nad njim konačnu vlast, kao i nad opštinskom policijom?

17 O: Ne. Trebalo je da koordiniraju, i trebalo je na opštinskom nivou da
18 reprodukuju istu koordinaciju i istu saradnju koju smo imali na republičkom
19 nivou.

20 P: Ako pogledamo "varijante A i B", to jest Uputstvo o "varijantama A i
21 B", vidimo da je tu postojao šef Stanice javne bezbednosti i komandant
22 Policijskih stanica, i da su oni trebali da budu članovi kriznog štaba. Sećate
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se? /kako je prevedeno/

2 O: Da.

3 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sad bih hteo da pogledamo ponovo jedan
4 dokument koji smo već videli. To su uputstva od 26. aprila. Dokazni predmet P70.

5 P: Vaš razdelnik 8. Pogledajte paragraf 2. Tu se govori kakav je sastav
6 kriznih štabova, i vidimo da su i pripadnici policije članovi kriznog štaba?

7 O: Da. Piše: "Načelnik MUP-a je član kriznog štaba."

8 P: Izvinjavam se, tražim u tekstu nešto konkretno. Na početku tog
9 pasusa, kaže se:

10 "Krizni štab sačinjavaju članovi, od kojih svaki ima pojedinačna
11 zaduženja."

12 Kako Vi ovo razumete?

13 O: Radi se o njihovim zadacima, o onome za šta su oni zaduženi. Znači,
14 vođe svih tih različitih snaga se okupljaju i svako da prenosi u svoje
15 specijalnosti, u realizovanju odluka kriznog štaba. Ali, odluke se donose
16 zajednički, kolektivno, tako da svim imaju doprinos u radu i politikama štaba.

17 P: Pogledajte sada pasus 4. Tu se kaže:

18 "Komandovanje Teritorijalnom odbranom i snagama policije isključivo je u
19 nadležnosti profesionalnog kadra, i stoga je nužno sprečiti svako mešanje u
20 komandovanje Teritorijalnom odbranom ili upotrebom snaga milicije."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Gospođo Hanson, kako se u ovim uputstvima planira odnos između policije
2 i kriznog štaba?

3 O: Koliko ja shvatam, načelnik policije treba da bude član kriznog štaba
4 i on treba da odluči šta treba da se uradi. Na njemu je da obezbedi da njegovo
5 ljudstvo, znači policija, izvrše ta naređenja, i da krizni štab i drugi organi
6 da se ne upuštaju u neko mikroupravljanje, i da insistiraju da se naređenja
7 izvršavaju na određeni način.

8 P: Ako uporedimo krizni štab sa Vladom, kakva je uloga šefa Vlade i
9 takvih ljudi kao što je šef policije, kako se to poredi s ulogom ministra na
10 republičkom nivou? /kako je prevedeno/

11 O: Pa, kao uloge su veoma slične. Vidite da su svi opštinski štabovi
12 imali članove koji imaju svog pandana u ministrima na republičkom nivou. Imamo
13 ministra odbrane, MUP-a, privrede, i tako dalje, i svaki član kriznog štaba
14 pokriva takođe određenu oblast. Otprilike, to je kao grupa ministara, opštinskih
15 ministara. /kako je prevedeno/

16 P: Kako su onda krizni štabovi donosili svoje odluke?

17 O: Koliko ja vidim, kolektivno. Ne vidim da je bilo nikakvog glasanja u
18 to vreme. Takođe bih naglasila da postoji tradicija u bivšoj Jugoslaviji -
19 kolektivno donošenje odluka.

20 P: A odluke na republičkom nivou, da li su one imale nekakvog uticaja na
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odluke kriznog štaba?

2 O: Da. Krizni štabovi su sami sebe doživljavali kao tela koja operišu na
3 osnovu republičkih odluka.

4 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ako možemo da pogledamo još jedan
5 dokument, pre pauze, 65ter 1262.

6 P: To je Vaš razdelnik 18.

7 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ustvari, to je sada dokazni predmet P262.

8 P: Kao što smo već videli, to je naređenje Branka Đerića svim kriznim
9 štabovima. Ako pogledate tačku 3 - to je na kraju strane 1 - kaže se:

10 "Ova naredba stupa na snagu odmah, i dostavlja se Ministarstvu za
11 narodnu odbranu, i svim komandama i jedinicama vojske, Ministarstvu za
12 unutrašnje poslove Srpske Republike Bosne i Hercegovine, i svim kriznim
13 štabovima opština Srpske Republike Bosne i Hercegovine."

14 Ako pogledamo sledeću stranu na engleskom, tekst se nastavlja:

15 "Ovu naredbu, krizni štabovi opština, dužni su dostaviti nadležnim
16 organima u mesnim zajednicama, a Ministarstvo za unutrašnje poslove svim
17 stanicama javne bezbednosti u opštinama."

18 Ovaj poslednji red koji sam pročitao, kako Vi razumete to, što se tiče
19 lanca komandovanja?

20 O: Pa, meni to govori da postoje paralelni lanci komandovanja, paralelni
21 kanali za izvršavanje naređenja vlade, i preko MUP-a, nadole prema policijskim
22 stanicama, i prema svim kriznim štabovima. Na opštinskom nivou, ta dva kanala se

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sastavljaju, pošto bi predsednik kriznog štaba dobio isto naređenje kao i šef
2 policije. Tako da vidimo da su ovo paralelni lanci komandovanja.

3 G. DOBBYN: [simultani prevod] Mislim da je ovo savršeni trenutak da
4 uzmemo pauzu.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Pauza /?od 20 minuta/.

6 ... Početak pauze u 12.31h

7 ... Sednica nastavljena u 12.53h

8 SUĐSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim. Možete sestiti.

9 G. DOBBYN: [simultani prevod]

10 P: Gospođo Hanson, da pogledamo sada Zakon o unutrašnjim poslovima
11 Republike Srpske.

12 G. DOBBYN: [simultani prevod] To je 65ter 53.

13 P: A, u Vašem regulatoru, to je pod brojem 32.

14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ustvari, zamolio bih da pređemo na petu
15 stranicu engleske verzije, a četvrtu na B/H/S-u. Interesuje nas član 27.

16 P: Gospođo Hanson, ja ću Vam samo pročitati ovaj članak, i još jedan.
17 Vrlo su kratki. Član 27 glasi:

18 "Stanica javne bezbednosti neposredno izvršava i propise Skupštine
19 opštine iz oblasti javnog reda i mira, i bezbednosti saobraćaja na putevima, kao
20 i druge propise koje Skupština opštine donosi na osnovu zakona iz oblasti
21 unutrašnjih poslova."

22 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ako sada pogledamo član 31, to je na
23 šestoj stranici engleskog, a i dalje četvrta stranica B/H/S-a.

24 P: Član 31 glasi:

25 "Po zahtevu Skupštine opštine, Centar službi bezbednosti i Stanice javne
26
27
28
29
30

1 bezbednosti dužni su da dostavljaju obaveštenje, informacije i druge podatke o
2 stanju i problemima u oblasti i za područje za koje su obrazovane."

3 Gospođu Hanson, po Vašem mišljenju, da li su interakcije između kriznog
4 štaba i policije, da li se to podudara s ova dva člana koja smo pogledali?

5 O: Da. To se podudara imajući u vidu da krizni štab zamenjuje Skupštinu
6 opštine. On izdaje naloge, odnosno naređenja policiji u pitanjima bezbednosti na
7 opštinskom nivou, i prima informacije od policije.

8 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji u spis.

9 GĐA. PREVODILAC: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofoni.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvinjavamo se. Mi smo već utvrdili da
11 su akti parlamenta i dokumenti slične prirode, dakle javnog karaktera, da se oni
12 ne moraju unositi u spis kao dokazni predmeti. Prosto, to je pitanje koje se
13 odnosi na to da li treba da se postigne suglasnost oko toga koji su dokumenti
14 koje će Sudsko veće koristiti.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Hvala.

16 Molim da sada pogledamo dokazni predmet P179.9.

17 P: To je pod brojem 9, gospođu Hanson, u Vašem registratoru. Dokument
18 koji ćemo videti za koji trenutak je Odluka o organizaciji rada u Kriznom štabu
19 opštine Prijedor.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da pogledamo član 9; to je na
2 četvrtoj stranici u engleskoj verziji, a petoj stranici u verziji na B/H/S-u.

3 P: Član 9 glasi ovako:

4 "Krizni štab ostvaruje stalnu saradnju s jedinicama JNA, Teritorijalnom
5 odbranom, Civilnom zaštitom i Javnom bezbednosti posredstvom starešina ovih
6 institucija, odnosno organa, a posredstvom Izvršnog odbora opština i sa svim
7 ostalim privrednim i društvenim subjektima na području opštine."

8 Gospođo Hanson, ova fraza "posredstvom starešina ovih institucija", šta
9 to Vama govori u pogledu komandnog lanca policije i drugih organa?

10 O: Pa, kao što smo već rekli, to znači da je komandant policije ili
11 policijske stanice pripadnik kriznog štaba. On ima svoja ovlašćenja, on ima
12 svoje snage kojima raspolaže, i on predstavlja tu ličnu vezu. On je član kriznog
13 štaba i ima na raspolaganju organe, odnosno snage koje može da koristi na način
14 kako to odluči krizni štab. Prema tome, vidimo da postoji paralelna komanda.

15 P: Hvala

16 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da sada vidimo dokazni predmet P82.

17 P: Gospođo Hanson, u Vašem registratoru, to je pod brojem 32 /u
18 engleskom transkriptu: "33"/. Ono što tu vidimo je bilten Kriznog štaba Kotor
19 Varoši, od 26. juna 1992. godine.

20 G. DOBBYN: [simultani prevod] Ako pogledamo sada drugu stranicu u
21 verziji na B/HS-u, a i drugu stranicu u engleskom, na samom dnu stranice, u obe
22 verzije, dakle poslednji pasus.

23 P: Pročitaću Vam ovaj paragraf:

24 "Na 36. sednici Kriznog štaba, razmatrana je problematika rada SJB Kotor
25
26
27
28
29
30

1 Varoš. To prilikom su izneseni problemi kadrovske..." - molim da pogledamo sledeću
2 stranicu u engleskoj verziji.

3 "...problemi kadrovske, organizacione i druge prirode. Krizni štab je
4 konstatovao da nema prava da se meša u profesionalni rad policije i vojske, niti
5 to želi, ali traži od njih da preduzmu na sebe obezbeđenje i stvaranje uslova za
6 potpunu bezbednost na području opštine."

7 Gospođo Hanson, da li ovaj opis saradnje između /?Kriznog štaba/ Kotor
8 Varoši i policije, da li taj opis odgovara onome što je izneseno u Uputstvu od
9 26. aprila?

10 O: Da. Ovo zapravo preslikava ono što je stajalo u uputstvu od 26.
11 aprila, gde se kaže da je komanda policije, da je pitanje da se radi o stručnim
12 kadrovima /kako je prevedeno/. A ovde vidimo da se krizni štab izražava da je
13 razmatrao problematiku i da je zabrinut zbog situacije, ali da je rešenje i sam
14 stručni rad, zapravo, nešto zašto odgovara sama policija.

15 P: U redu, hvala. Sada ćemo napustiti ovu temu. I, hteo bih kratko da se
16 vratimo na nešto o čemu je već bilo reči ranije, naime, o odnosu između kriznih
17 štabova, ratnih predsedništava i povereništava. I, samo da se nadovežem na jedno
18 pitanje, koje Vam je postavio sudija Harhoff: kada su ova tela se razvila,
19 odnosno pretvorila u krizne štabove, odnosno ratna povereništva, da li su ljudi,
20 koji su bili u njima, ostali isti ljudi koji su bili i u ranijim organima?

21 O: Pa, personal kriznih štabova i ratnih predsedništava je ostao u
22 osnovi isti. Vidimo da su krizni štabovi postali javni organ i da su oni zapravo
23 preuzeli na sebe funkciju upravljanja opštinom. Vidimo da je bilo nekih
24
25
26
27
28
29
30

1 dodatnih članova, kooptiranih. Međutim, oni su imali vrlo konkretna zaduženja
2 poput vođenja računa o lokalnim poslovnim firmama, odnosno industrijom i sličnim
3 stvarima. Sastav ratnih povereništava, kao što je to rečeno u Odluci o ratnim
4 povereništvima, je mnogo manji. Recimo, bilo je do četvoro ljudi. Međutim, bilo
5 je i ratnih povereništava koji su zapravo bili mnogo veći, a ima za to i
6 dokumenata koji na to ukazuju. Oni funkcionišu kao ratna predsedništva, i čini
7 se da ne postoji da se radi samo o razlici u terminologiji. Recimo, u Rajlovcu,
8 kažemo da su imali iste zadatke. Krizni štab i ratna predsedništva nemaju
9 nikakvih bitnih razlika. Ratna predsedništva su postala ratna poverenštva, prema
10 normativnim dokumentima. Prema tome, da, u praksi nema bitne razlike.

11 P: Hvala. A sada bih hteo da Vas zamolim da pogledamo nekoliko tih
12 aspekata o kojima smo razgovarali, u kontekstu jedne opštine. Da najpre
13 pogledamo niz dokumenata iz opštine Ključ.

14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da vidimo dokument 65ter 2592.

15 P: To je pod brojem 36 u Vašem regulatoru.

16 Vidimo da se tu radi o zapisniku sa 6. sednice Izvršnog odbora SDS-a /u
17 engleskom transkriptu: "Izvršnog odbora SDS-a Ključ"/, održanog 23. decembra
18 1991. godine. U kontekstu onoga o čemu smo razgovarali, gospođo Hanson, hoćete
19 li da objasnite koji je značaj ovog dokumenta?

20 O: Pa, kao što vidite, to je dokument od nekoliko dana nakon što su
21 izdata uputstva od 19. decembra. U dnevnom redu, pod tačkom 1, predsednik
22 Opštinskog odbora SDS-a, prenosi te instrukcije, odnosno Uputstvo, i obaveštava

23
24
25
26
27
28
29
30

1 okupljene predstavnike /?srpskog naroda/ o tome. I, kaže da se oni moraju
2 sprovesti u delo i da svi organi moraju postupati u skladu s ovim Uputstvom. I,
3 ustvari, entuzijazam za sprovođenje u delo, ovih uputstava Karadžića, se vidi iz
4 diskusije jednog od pripadnika /u engleskom transkriptu: "Brane Vojvodić"/, koji
5 kaže da je spreman da ih primeni u delo, bez da ih prethodno uopšte mora videti,
6 I, zatim, koraci koji su preduzeti, vidi se da su oni bili u skladu s Uputstvom
7 od 19. decembra, dakle stvaranje kriznog štaba i slično. Prema tome, ovo nam
8 daje uvid u to kako je to Uputstvo dočekano s velikim entuzijazmom na terenu, i
9 kako je sprovedeno u delo.

10 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se usvoji dokument.

11 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo je P447.

12 G. DOBBYN: [simultani prevod]

13 P: Molim Vas, gospođo Hanson, pogledajte sledeći registrator.

14 G. DOBBYN: [simultani prevod] To je 65ter 3072. Izvinjavam se, čini mi
15 se da sam sada zatražio dokument koji se ne nalazi na spisku. Ako sam dobro
16 shvatio, samo da vidim sa svog popisa, da li mogu tačno da kažem koji je to
17 dokument.

18 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Hvala Vam. Ja čak nisam to ni bio svestan
19 toga, i hvala Vam puno na Vašoj pomoći. Ja sam hteo nešto drugo ovde da kažem.
20 No, zahvaljujem Vam se na Vašoj intervenciji. Časni Sude, ja ne vidim problema u
21 usvajanju ovog dokumenta, međutim, pitam se, naime, postoji vrlo mala veza
22 između ovog svedoka i rukom pisane zabeleške zapisnika sa sastanka Kriznog štaba
23 u Ključu.

24

25

26

27

28

29

30

1 Znam da ćemo mi čuti i neke svedoke koji će biti svedoci-pripadnici kriznog
2 štaba u Ključu. I, mislim da bi bilo umesnije da se ovi dokumenti uvedu kroz te
3 svedoke. Ne kažem pritom da ne ulažem prigovor, zapravo, ovom prilikom, ali
4 prosto, eto, ukazujem na to da li ćemo se držati striktno onog uputstva koje smo
5 ranije dobili, i da li je to dalje na snazi kada je reč o usvajanju dokumenata,
6 odnosno nuđenja dokumenta na usvajanje.

7 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, upravo mi je to nešto što se
8 ovde pokreće sada kao pitanje, jer mi zapravo nemamo svedoka iz Kriznog štaba
9 Ključ kroz koga bismo mogli da uvedemo ovaj dokument. Prema tome, mislimo da će
10 doći, ako bude svedoka iz Ključa, da će ti svedoci biti svedoci koje poziva
11 druga strana.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] U redu. U tom slučaju, razumem i povlačim
13 svoj prigovor.

14 [Sudije većaju]

15 G. DOBBYN: [simultani prevod]

16 P: Dokument pod brojem 37 /?Vašeg tabulatora/ je dokument 6ter 823. Ovo
17 je knjiga zapisnika sa sednice Kriznog štaba Skupštine opštine Ključ.

18 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da pogledamo sedmu stranicu u
19 engleskoj verziji, odnosno 33 u verziji na B/H/S-u.

20 P: Gospođo Hanson, videćete da je ovo zapisnik sa sednice Kriznog štaba
21 SO Ključ, od 1. juna 1992. godine. Najpre da Vas pitam, šta je to "SO"?

22 O: Skupština opštine.

23 P: U redu. A, s obzirom na ono što ste govorili do sada, šta je značaj

24

25

26

27

28

29

30

1 ovog konkretnog zapisnika?

2 O: Pa, prva tačka, upoznavanje članova kriznog štaba s Uputstvom o radu
3 Kriznog štaba, odnosno komandanta /kako je prevedeno/. Ovde se odnosi na
4 Šerićevu instrukciju, a krizni štab je očigledno, radi se o Opštinskom kriznom
5 štabu.

6 /nedostaje simultani prevod/

7 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se usvoji u spis.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se u spis.

9 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P448.

10 G. DOBBYN: [simultani prevod]

11 P: Da pogledamo sada broj 38 u Vašem regulatoru.

12 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim dokument 65ter 2642.

13 P: Gospođo Hanson, objasnite, molim Vas, kakav je ovo dokument i kakav
14 je njegov značaj, odnosno kako se on odnosi na krizne štabove?

15 O: To je Odluka Ratnog predsedništva /u engleskom transkriptu: "Ratno
16 predsedništvo Ključ"/, kao što vidite od 21. jula. Ona je preimenovana s Kriznog
17 štaba na Ratno predsedništvo, ali je dalje upućeno Skupštini opštine. Odlučuje
18 se, ovom Odlukom, da samo Srbi mogu da budu na važnijim funkcijama, odnosno na
19 mestima koje imaju značaj za funkcionisanje privrednog subjekta i isto tako da u
20 policiji mogu biti samo kadrovi srpske nacionalnosti.

21 P: Hvala.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovo usvoji u spis.
2 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se. Molim broj.
3 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To je broj P449, časni Sude.
4 G. DOBBYN: [simultani prevod] Sada bih hteo da pogledamo 65ter 795.
5 P: To je pod brojem 39, gospođo Hanson, kod Vas. Recite, ovaj dokument
6 je saopštenje za javnost Kriznog štaba Ključ, i time se obaveštava da je Krizni
7 štab Ključa, a vi ste već govorili o opštinskim kriznim štabovima koji su
8 primali naređenja, odnosno instrukcije iz regiona ili republičkih organa, i da
9 su oni priznavali ovlašćenja tih organa /kako je prevedeno/. Da li ima nešto u
10 ovom dokumentu što ukazuje na to da Krizni štab /?Ključ/ priznaje vlast
11 regionalnih, odnosno republičkih organa?
12 O: Da, i to je vrlo jasno, jer se čak koriste velika slova sve vreme za
13 taj *mail*.
14 P: U redu.
15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Samo da pređemo na drugu stranicu
16 engleske, odnosno B/H/S verzije...
17 P: ...pa nam pokažite gde se to nalazi.
18 O: Pa, u drugom punom pasusu stoji da... kaže se:
19 "Da će sve odluke da se donose i svi poslovi odvijati u skladu s
20 propisima i odlukama organa bosanske Autonomne regije Krajine i Srpske Republike
21 Bosne i Hercegovine." Prema tome, to je vrlo izričito tu rečeno, čak koriste
22 velika štampana slova, kako bi posebno to istakli, i tu se ukazuje čime se
23 pridaje značaj, kako regionalnom tako i republičkom nivou.
24 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji u spis.
25 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.
26
27
28
29
30

1 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, to je dokazni predmet
2 P450.
3 G. DOBBYN: [simultani prevod]
4 P: Poslednji dokument koji bih sada hteo da pogledamo je pod brojem 41,
5 gospođo Hanson, kod Vas.
6 G. DOBBYN: [simultani prevod] To je 65ter 813.
7 P: Vidimo tu da je naslov ovog dokumenta: "Izveštaj o radu Kriznog štaba
8 (Ratnog predsedništva) Skupštine opštine Ključ u periodu od 15. maja 1992.
9 godine." A, datum je juli 1992. godine.
10 Ovde se govori o Kriznom štabu, odnosno Ratnom predsedništvu. Činjenica
11 da se zajedno koriste ova dva termina, šta Vam to govori?
12 O: Pa, to mi govori o kontinuitetu to dvoje, i zapravo to se ističe u
13 prvim pasusima.
14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo te prve paragrafe.
15 Molim da vidimo stranicu 2 na B/H/S-u.
16 P: Molim da pogledamo drugi pasus. Tu se kaže:
17 "Krizni štab Skupštine opštine nastavio je svoju započetu aktivnost u
18 novonastalim ratnim uslovima kao najviši organ vlasti koji je imao sve
19 prerogative Skupštine, te donosio sve odluke i zaključke koji su u nadležnosti
20 Skupštine."
21 A, to odgovara onome što ste Vi ranije govorili, o tome da su krizni
22 štabovi bili najviša vlast u opštini?
23 O: Da.
24 P: I, Vi ste ranije ukazali na to što se vidi iz naslova, o tome kako se
25 koristi "krizni štab", odnosno "ratno predsedništvo" na istom mestu?
26
27
28
29
30

1 O: Pa, u narednom pasusu se govori o broju sastanaka, i to u vreme dok
2 su bili krizni štab, zatim za vreme rata kao krizni štab, i tri sastanka ratnog
3 predsedništva, a govori se i o ranijim sastancima kriznog štaba, dok je bio još
4 organ SDS-a /kako je prevedeno/. Prema tome, tu se jasno vidi, to jasno ukazuje
5 na to da postoji kontinuitet, i da je to najpre bio Krizni štab SDS-a, zatim
6 Opštinski krizni štab, i na kraju, Opštinsko ratno predsedništvo, što je sve
7 zapravo isto telo, i s tim što je nekoliko ljudi kooptirano krajem maja.

8 G. DOBBYN: [simultani prevod] Molim da pogledamo treću stranicu u
9 engleskom, odnosno ostatak stranice na B/H/S-u; stranica 2 na B/H/S-u.

10 P: Gledam prva četiri paragrafa na engleskom i poslednji paragraf na
11 B/H/S-u. Možete li da nam kažete relevantnost onoga što stoji u ovom paragrafu,
12 gospođo Hanson?

13 O: Pa, relevantnost kolektivnog rada, timski rad, i da se kolektivno
14 radi, da su se sastajali na početku svakodneвно.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Možemo li da pogledamo stranicu broj 3 na
16 B/H/S-u? A, ostajemo i dalje na stranici 3 na engleskom.

17 P: Čitam samo upozorenje iz srednjeg paragrafa. To je na engleskom, i tu
18 se kaže:

19 "Važna i bitna pitanja iz /?vojnog i/ policijskog domena nisu rešavana
20 izvan Kriznog štaba i Skupštine opštine, i može se opisati kao period vrlo
21 uspešne saradnje između Kriznog štaba i vojnih organa u poražavanju muslimanskih
22 ekstremista."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kako se to odnosi na ono što smo videli u prethodnim dokumentima o lancu
2 komande i rada prethodnih kriznih štabova?

3 O: Ovde Krizni štab kaže da je uključen u sve važne poslove iz
4 policijskog posla. I da, ako svi obavljaju svoje poslove, onda bi Krizni štab
5 bio uključen u rešavanje tih bitnih pitanja. Da je Krizni štab ustvari bio mesto
6 gde su se ti ljudi okupljali i gde su iznosili probleme iz svog domena.

7 G. DOBBYN: [simultani prevod] Želim da pogledamo stranicu 4, i na B/H/S-
8 u i na engleskom.

9 P: Na engleskom gledam poslednji, donji paragraf, gde se kaže:

10 "Na svakom sastanku Krizni štab i Ratno predsedništvo Skupštine opštine
11 je razmatralo zaključke regionalnog Kriznog štaba u Banja Luci koji su bili
12 obavezujući u vezi svih pitanja što se tiče rada i života opštine."

13 I to je prilično jednostavno jasno, ali kažite nam šta to govori o
14 ovlastima regionalnog kriznog štaba?

15 O: Pa, očigledno se kaže da su obavezujući zaključci regionalnog štaba
16 za opštinu i da bi se Krizni štab onda time bavio na svojim sastancima.

17 P: Ako nastavimo, kaže se:

18 "Dalje, Krizni štab ili Ratno predsedništvo Skupštine opštine je
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rešavalo određena kadrovska pitanja u sudstvu, javnom tužilaštvu, sudu za
2 prekršaje opštinskih organa...", i tako dalje.

3 Kako vidite relevantnost te rečenice?

4 O: Ono što vidimo u mnogim opštinama, kao i ovde, je to da je Krizni
5 štab promenio sudski sistem, da je otpustio nesrbe iz lokalnih sudova i
6 tužilaštava i zamenjivao ih Srbima, tako da je to dosledno s onim što sam viđala
7 i na drugim mestima.

8 P: U redu.

9 G. DOBBYN: [simultani prevod] Dajte sada da pređemo na stranicu broj 5
10 na engleskom, a na B/H/S-u ostajemo na stranici broj 4.

11 P: Ovo je poslednja poenta o kojoj želim da Vam postavim pitanje,
12 gospođu Hanson. Prvi paragraf na engleskom, stoji:

13 "Za vreme sastanaka Kriznog štaba, pitanja u vezi organizovanog
14 preseljenja građana muslimanske nacionalnosti su vrlo često raspravljana i
15 rešavana, kao i pitanje stvarnog statusa građana muslimanske nacionalnosti, što
16 je dovelo do toga da se dođe do određenih zaključaka."

17 Možete li ovo da objasnite, da li je to nešto što ste viđali u
18 dokumentima brojnih kriznih štabova?

19 O: Da. Kao što sam rekla u svom izveštaju, krizni štabovi su bili veoma
20 umešani u tu raspravu o statusu Musliman, i o organizovanom iseljavanju
21 Muslimana. Tako da vidimo da je Krizni štab smatrao to svojim pitanjem, znači

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 status Muslimana je nešto što je spadalo u delokrug kriznih štabova.
2 P. Zahvaljujem se.
3 G. DOBBYN: [simultani prevod] Želim da se ovaj dokument uvrsti.
4 SUDIJA HALL: [simultani prevod] U redu, prihvata se i obeležava se.
5 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P451, časni
6 Sude.
7 G. DOBBYN: [simultani prevod]
8 P: Gospođo Hanson, imam jedno poslednje pitanje sada, pre nego što
9 završim, a to je: dok ste pripremali svoj izveštaj, kada ste ga pripremali, da
10 li je Vama došlo do znanja bilo šta, ili da li ima išta u tom izveštaju, što se
11 zasniva na dokazima koji su proizašli iz dokaza u ovom predmetu?
12 O: Ne.
13 P: Zahvaljujem se. Ja nemam više pitanja, gospođo Hanson.
14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni sude, ja se zahvaljujem.
15 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Dobbyn, zahvaljujem.
16 Pre nego što pozovem zastupnike Odbrane da unakrsno ispituju ovog
17 svedoka, možda je ovo sada zgodan trenutak, gospođo Korner, da Vi iznesete
18 pitanje o kome ste hteli da govorite.
19 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Naravno. To se odnosi na odluku koju ste
20 izdali o upozorenju Tužilaštvu, a u vezi izmene redosleda svedoka. Ta odluka je
21 dostavljena 4. decembra, znači prošlog petka. U paragrafu 28, Vi ste nam
22 naložili da treba da uklonimo svedoka s našeg spiska. Niste nam dali nekakav
23 vremenski rok, ali u samoj odluci, to jest objašnjenju, Vi navodite da u roku od
24 sedam dana treba da podnesemo revidiran spisak svedoka.
25 Ako to znači da hoćete da uklonimo svedoka od sada pa do petka, želimo
26
27
28
29
30

1 da se možda taj rok ponovo razmotri. Časni Sude, mi cenimo vreme koje ste nam
2 dali, i to je naravno odlučujući faktor. Međutim, teškoća je da ako mi tek tako
3 uklonimo jednog svedoka, u roku od tih sedam dana... ako mogu to tako da kažem, a
4 još uvek ustvari otkrivamo koja su stvarna pitanja u ovom predmetu. I, pored
5 toga, ako to radimo u vreme kada mi ne možemo da dođemo do nekih od svedoka koji
6 su već na našem spisku i upoznati se s problemima na koje nailazimo kada je u
7 pitanju jedan određeni svedok. Očekujemo da se Odbrana priprema za svedoke onako
8 kako im mi dajemo spisak. I mi Vas molimo da, u ovoj ranoj fazi izvođenja
9 dokaza, ne zahtevate od nas da tek tako uklonimo svedoka s našeg spiska. Mi ne
10 kažemo da se kasnije nećemo povinovati tim nalogom, mi samo hoćemo da kažemo da
11 to ne možemo da uradimo za sedam dana.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Pa, da li želite da čujete, kratko, stav
13 Odbrane u vezi ovoga? Mi smatramo da je to sasvim razuman predlog i nemamo
14 nikakvog prigovora na to.

15 [Sudije većaju]

16 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Možete li da nam kažete koliko bi Vam
17 vremena trebalo za takvo nešto?

18 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, mi bi molili da nam
19 omogućite da tu odluku ne donesemo... pa, sad mi je teško da dam konkretan
20 odgovor, ali možda da nam date vremena do februara, uzimajući u obzir i to da
21 ćemo imati sudsku pauzu i nećemo celo vreme zasedati.

22 [Sudije većaju]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Imate do 1. marta.
2 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Zahvaljujem, časni Sude.
3 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da li mogu da Vam se obratim, časni Sude
4 /kako je prevedeno/?

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Zečeviću.

6 Unakrsno ispituje g. Zečević:

7 [GĐA. svedok odgovara putem prevodioca]

8 G. ZEČEVIĆ: [na B/H/S-u]

9 P: Gospođo Hanson, moje ime je Slobodan Zečević. Ja sam branilac Miće
10 Stanišića.

11 Vi ste, gospođo Hanson, istoričar i politički analitičar; zar ne?

12 O: Da.

13 P: Vi niste pravnik; zar ne?

14 O: Tako je. Nisam pravnik.

15 P: U Vašem izveštaju, mislim da je prva... prvo poglavlje, tu stoji
16 poglavlje koje se zove: "Zakonsko uporište kriznih štabova i ratnih
17 predsedništava," pa mi recite ko je autor tog odeljka Vašeg izveštaja?

18 O: Istraživanje za jedan pasus je vodio jedan kolega. Moje kolege u timu
19 za istraživanje rukovodećih struktura su ustvari doprineli izradi tog dela.
20 Međutim, ja sam potvrdila ono što su oni, što je taj tim zaključio, pregledala
21 sam sve izvore, i to je jedini deo gde sam imala bilo kakvu saradnju kolega.

22 P: Znači, ako sam dobro shvatio, oni su napisali, a Vi ste verifikovali
23 ono što su oni napisali; zar ne?

24 O: Ne mogu tačno da se setim ko je formulisao i ko je ispisivao te
25 rečenice. Mislim da je paragraf šest, prve dve rečenice, zapravo u tom pasusu,
26 napisao jedan kolega. To se nalazi u mom izveštaju već od prve verzije ovog

27

28

29

30

1 izveštaja za predmet *Krajišnik*. Ne mogu sada tačno da se setim koje rečenice sam
2 ja formulisala, a koje su drugi, no načelno govoreći, to je jedini deo izveštaja
3 koji je proizvod kolektivnog rada.

4 P: Recite mi, ako je to jedini deo izveštaja koje b... a... proizvod
5 kolektivnog rada, kako Vi kažete, šta je s tačkom 83? Podsetiću Vas, tačka 83
6 su... citiranje u toj tački, Vi citirate ove propise koje ste malopre citirali sa...
7 s mojim uvaženim kolegom, iz Zakona o unutrašnjim poslovima Republike Srpske
8 Bosne i Hercegovine, i dajete komentar. Jeste taj komentar i v...vi pisali ili je
9 opet to rezultat negok kolektivnog rada?

10 O: Paragraf 83 je, skoro isključivo, citat zakonskih odredaba, a prva
11 rečenica, i poslednja, su moje delo. Ali, ja tu citiram zakone.

12 P: Kad kažete "prva i poslednja rečenica", mislite na Vaše zaključke;
13 zar ne?

14 O: Da.

15 P: Recite mi, gospođo Hanson, šta, po Vašem mišljenju, Vama daje za
16 pravo da tvrdite da imate ekspertizu za ovakvu vrstu stručnog izveštaja?

17 O: Ja sam pročitale sve dokumente koje sam ja uspela da pronađem, koji
18 su poticali iz kriznih štabova širom Republike bosanskih Srba. Ne znam da li
19 postoji iko drugi ko je puno istraživao krizne štabove i toliko puno pročitao o
20 njima kao ja. Prema tome, moje iskustvo počiva, odnosno moja stručnost počiva na
21 istraživanju koje ja već godinama radim.

22 P: Pa, upravo to i jeste s...smisao mog pitanja. Vi, znači, nama kažete
23 ovde, da Vaše obrazovanje... znači Vaše obrazovanje nije adekvatno za vrs... za ovu

24

25

26

27

28

29

30

1 vrstu ekspertize, ali Vaša informisanost je tolika da Vam daje za pravo da
2 vršite ovakvu vrstu ekspertize? Je l' ste to rekli?

3 O: Ja nisam govorila o svom obrazovanju. Mislim da je moje obrazovanje i
4 školovanje iz oblasti istorije i analiza dokumenata početna stepenica, međutim
5 svaka stručnost je uvek kombinacija teorijskog znanja i praktičnog iskustva.
6 Prema tome, ja imam obrazovanje za to da postanem analitičar, a ja sam to kao
7 analitičar radila, ja sam analizirala i puno čitala o radu kriznih štabova.

8 P: Gospođo Hanson, ja Vas pitam kakvo je Vaše obrazovanje koje Vam daje
9 za pravo da kažete da ste ekspert za izlaganje ekspertskog izveštaja o organima
10 vlasti jedne države? Da li je to Vaše obrazovanje kao političkog analitičara ili
11 istoričara, pošto ste mi rekli da pravnik niste? Samo mi to recite.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Dobbyn.

13 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, ja se pitam kakva je
14 relevantnost ovih pitanja. Ovde je već utvrđeno, Sudsko veće je već utvrdilo, da
15 je gospođa Hanson stručnjak, stručni svedok, i ukoliko ima pitanja u vezi s tim,
16 odnosno da li postoji pristranost s jedne strane ili ne, to mogu da razumem kao
17 pitanje. Međutim, ne razumem kako se ovo odnosi i kuda nas vode ova pitanja.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Zečević, i ja sam se pitao,
19 kada ste postavili to isto pitanje, s obzirom da je Sudsko veće smatra
20 ekspertom, odnosno stručnjakom za to. Mislio sam da se nećete ponovno vraćati na
21 taj naš zaključak. Međutim, ja sam stekao utisak - a gospodine Zečević, Vi ćete
22 mi reći ako ja ustvari pridajem tome veći značaj nego što to postoji - da on

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zapravo postavlja osnov za osporavanje njenih zaključaka koje ona nudi, s
2 obzirom na prihvaćenu njenu stručnost.

3 Prema tome, da li je to pravac u kome Vi smerate, gospodine Zečević?

4 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] 100%, časni Sude.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] U redu. Videćemo kuda nas to dalje vodi.
6 Izvolite.

7 G. ZEČEVIĆ: [na B/H/S-u]

8 P: Izvolite, gospođo.

9 O: Pa, dobro, ponavljam, nisam pravnik. Mislim da moje obrazovanje mi je
10 dalo dovoljno osnova, a moje istraživanje mi daje iskustvo da sebe nazovem
11 stručnjakom za ovo pitanje, pitanje opštinskih kriznih štabova.

12 P: Gospođo Hanson, zar nije istina da ste Vi, od Vašeg poslodavca, što
13 ste zaposleni u Tužilaštvu, dobili zadatak da napravite ekspertski nalaz kojim
14 bi opravdali njihovu teoriju ovog slučaja, a zatim ste izvršili pregled te
15 obimne dokumentacije, pročitali tu obimnu dokumentaciju, i onda samo one delove
16 te dokumentacije se /sic/ iseckali iz dokumenata, iz konteksta, i uklapali kako
17 bi ovu tezu, koju Tužilaštvo želi da postigne, Vi opravdali?

18 O: Ne, to nije tačno. Ja nisam dobila zadatak da priprelim izveštaj koji
19 bi opravdao njihovu teoriju slučaja. Ja sam dobila zadatak da njima objasnim
20 koju ulogu su krizni štabovi igrali u državi bosanskih Srba. A, koliko znam, i
21 koliko mi je poznato, oni nisu imali unapred nikakvu teoriju slučaja. Inače, ne
22 bi tražili od mene ovu ekspertizu.

23 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ako mogu da intervenišem, u transkriptu
24 se kaže, na stranici 77, 16. red, da to što sam rekla bi bilo njemu, trebalo bi
25 da stoji ono što ne bi njemu bilo na raspolaganju /kako je prevedeno/. Hvala.

26

27

28

29

30

1 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] I, štaviše, s obzirom na ovo pitanje
2 vađenja stvari iz konteksta, ja to nisam činila. Najbolje što sam mogla, trudila
3 sam se da to ne činim, i uvek sam pokazivala da razumem situaciju, i ja bih
4 ukazivala na to Tužilaštvu, ukoliko bih došla do dokaza koji bi bili protiv
5 njihovoj teoriji predmeta.

6 G. ZEČEVIĆ:

7 P: Hvala Vam, gospođo. Recite mi, pošto ste nam sad objasnili kako je to
8 funkcionisalo, znači Vi ste napravili ekspertizu, upoznali Tužilaštvo s tim, i
9 kada ste ih upoznawali saodređenim, da kažem, dokumentima po kojim su, po Vašem
10 mišljenju, bili značajni, čudi me da kao istoričar niste te dokumente stavljali
11 u kontekst, u kontekst vremena u kome su se ti dokumenti i stvarali. Jeste li to
12 radili?

13 O: Da. Jesam ih stavljala u kontekst.

14 P: Dobro. Hajmo onda da porazgovaramo o prvom dokumentu koji Vam je
15 danas pokazan. To je ono što, da gr... najlakše možda, da ga zovemo "varijanta A i
16 B". Taj dokument je... datum nosi 18. decembar 1991. godine; zar ne?

17 O: Ne, 19. je decembar.

18 G. ZEČEVIĆ: Je l' možemo da dobijemo dokument na... samo momenat. To je
19 P69.

20 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Zečević, ako mi dopuštate,
21 u Vašem prethodnom pitanju, Vi počinjete: "Pošto ste nam upravo objasnili kako
22 je to funkcionisalo," a zatim objašnjavate kako je to funkcionisalo, moje
23 pitanje je: da li je to bilo pitanje ili nešto drugo? Pročitaću Vam:

24 "Pošto ste nam upravo objasnili kako je to funkcionisalo, Vi ste ustvari
25
26
27
28
29
30

1 pripremili taj izveštaj i dali ga tužiocu na uvid, i tada je..." - i onda
2 nastavljate dalje. No, ja to ne vidim u odgovoru svedoka. Prema tome, moje
3 pitanje je: da li je to bilo Vaše pitanje? Ukoliko jeste, ona nije odgovorila na
4 njega.

5 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, jeste postojalo tu jedno
6 pitanje. Ja sam samo postavljao osnov za ovo, i nadovezao sam se na odgovor
7 svedoka. Samo da pronađem to... to je strana 78, četvrti red:

8 "Ne, to nije tačno. Ja nisam imala zadatak da priprelim izveštaj koji bi
9 opravdao njihovu teoriju slučaja. Ja sam imala zadatak da njima objasnim šta su
10 to krizni štabovi i koju su ulogu imali u državi bosanskih Srba, i koliko mi je
11 poznato, koliko ja znam, oni pre nego što su počeli, nisu imali teoriju
12 slučaja."

13 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Pa, ja lično ne vidim šta ste Vi
14 posle toga rekli.

15 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Pa, ja sam shvatio, a očigledno je i
16 svedokinja to shvatila, da je ona dobila zadatak da pripremi izveštaj. Ona ga je
17 pripremila, i tek tada je tužilac došao, odnosno formirao svoju teoriju slučaja.
18 Tako sam ja to shvatio. A, onda sam, na osnovu toga, rekao da li je ona tužiocu
19 takođe predstavila i kontekst određenih dokumenata na koja se ona pozivala, kada
20 je pripremala taj izveštaj.

21 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Molim Vas da to pitanje postavite
22 svedoku -

23 Svedokinjo, da li ste Vi pripremili izveštaj, odnosno nacrt tog
24 izveštaja, i onda ga podneli Tužilaštvu na uvid i pregled?

25 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam ovaj izveštaj pisala u više faza.

26

27

28

29

30

1 Prva faza je bila predmet *Momčila Krajišnika*. Ne sećam se da sam to predočila
2 Tužilaštvu kao nacrt izveštaja. Ja sam prvi put o tome pisala, napisala sam
3 jednu informaciju, memorandum, podnela ga timu Tužilaštva, da bi ih informisala
4 o tome. I, to nije tada bio izveštaj veštaka, već je postao deo predmeta. Prema
5 tome, to nije bilo napisano kao stručni izveštaj, već više kao informacija o
6 tome šta je bio krizni štab. A, postao je stručni izveštaj, odnosno veštačenje
7 nakon što je podnesena verzija koja je korišćena u predmetu *Krajišnik*, i ja sam
8 je od tada ažurirala i dodavala nove dokumente koji su mi dolazili na uvid.
9 Prema tome, verzija u ovom predmetu je ustvari jedna ažurirana verzija
10 izveštaja, koji je korišćen u predmetu *Krajišnik*.

11 /nedostaje simultani prevod/

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, vreme je za završetak s
13 radom.

14 P: Hvala, gospođo Hanson.

15 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Pre nego što dopustite gospođi Hanson da
16 ode iz sudnice, molim Vas samo nešto. Imam jednu vrlo specifičnu situaciju ovde.
17 Koliko sam ja shvatio, gospođa Hanson radi za Tužilaštvo, prema tome molim da
18 joj date uputstvo o tome kako treba da se ponaša i šta treba da radi u
19 međuvremenu. Možda to i ne treba da tražim. Mislim da ona može da za ovaj dan
20 ili dva dana, da treba da dobije neku vrstu naknade - govorim o njenoj plati,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ako ne radi. I, ne znam da li je u hotelu ili u kojoj tačno zgradi, da ona treba
2 da ima te instrukcije /kako je prevedeno/.

3 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Pa, časni Sude, mislim da nije potrebno
4 da gospođa Hanson se, u ovom trenutku, seli u bilo kakav hotel. Ona zna, kao i
5 svi drugi u ovoj kancelariji, da je počela sa svojim svedočenjem i da ni s kim
6 ne sme da razgovara, niti s njom može iko da razgovara o njenom svedočenju.
7 Problem se samo javlja u slučaju unakrsnog ispitivanja i njegovog odlaganja,
8 recimo, do iduće godine.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, molim Vas da me
10 ispravite ukoliko grešim. Mislim da je jedan od Vaših drugih veštaka - mislim da
11 je to bio gospodin Theunens /fon./ - ponudio da ne bude u kancelariji u vreme
12 dok svedoči?

13 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da je ovo prilično
14 uvredljivo, kada se profesionalcima sugerije da oni nisu pouzdani i da se neće
15 pridržavati naloga Suda, a mislim da je slučaj gospodina Theunensa bio savim
16 izuzetan.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] U redu. Prema tome, -

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Jeste još nešto želeli da dodate,
19 gospodine Zečević?

20 Gospođo Hanson, uobičajeno upozorenje, koje Vi već znate s obzirom na to
21 da ste već položili zakletvu kao svedok, nije Vam dozvoljeno da razgovarate o
22 svom svedočenju sa bilo kim, niti da budete u kontaktu s pravnicima iz
23 Tužilaštva, a mi polazimo od pretpostavke da će se svi ponašati korektno. Hvala.

24 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

25 ... Sednica završena u 13.49h.

26

27

28

29

